

I. WAAKZAAMHEID

"Heb acht op uzelf en op de leer."

(1 Tim. 4 : 16)

Ieder werkman weet, dat hij zijn gereedschap goed moet onderhouden, want "indien hij het ijzer heeft stomp gemaakt, en hij slijpt de snede niet, dan moet hij meerder kracht te werk stellen" (Pred. 10 : 10). Als de arbeider zijn ijzer bot laat worden, dan weet hij vooruit, dat hij zich meer zal moeten inspannen, daar anders zijn werk slecht zal uitvallen. Michel Angelo, een uitverkorene op het gebied van de schone kunsten, zag zozeer het belang in van zijn gereedschap, dat hij steeds met eigen hand zijn penselen vervaardigde. Daarin geeft hij ons een voorbeeld van de God der genade, die voor Zichzelf met bijzondere zorg alle echte predikers vormt.

Weliswaar kan de Heere, evenals Quintin Matsys¹⁾ bij het versieren van het putdeksel te Antwerpen, arbeiden met de gebrekkigste instrumenten, zoals Hij dat doet, wanneer Hij somwijlen een zeer dwaze prediking benut tot bekering. Hij kan zelfs werken zonder tussenpersonen, zoals Hij dat doet wanneer Hij mensen zalig maakt geheel zonder prediker, het Woord rechtstreeks toepassend door Zijn Heilige Geest. Maar wij mogen de absoluut soevereine daden van God niet beschouwen als een regel voor ons handelen. Hij mag in Zijn eigen vrijmacht te werk gaan, zoals Hem dat het meest behaagt, maar wij moeten handelen, zoals Zijn geopenbaarde aanwijzingen ons dat voorschrijven. Het is duidelijk genoeg, dat de Heere gewoonlijk middelen aanwendt om tot Zijn doel te geraken. Wij kunnen daaruit leren, dat we het meeste zullen bereiken, wanneer we ons in de beste geestelijke conditie bevinden. Anders gezegd: in de regel zullen we het werk van onze Heere het beste verrichten, wanneer onze natuurlijke en geestelijke gaven goed in orde zijn en we zullen dat het slechtste doen, wanneer ze in het ongerede zijn. Het is een waarheid van praktisch belang en ons ten richtsnoer: wanneer de Heere uitzonderingen maakt, bevestigen ze slechts de regel.

We zijn in zekere zin ons eigen gereedschap en daarom moeten we onszelf in orde houden. Als ik het Evangelie begeer te prediken, kan ik slechts mijn eigen stem gebruiken, daarom moet ik mijn spraakvermogen oefenen. Ik kan slechts denken met mijn eigen brein en voelen met mijn eigen hart, daarom moet ik mijn denk- en gevoelsvermogen ontwikkelen. Ik kan slechts wenen en worstelen voor de zielen in mijn hernieuwde natuur, daarom moet ik

¹⁾ Beroemd Vlaams schilder (1446-1530) (Vert.).

zorgvuldig de teerheid betrachten, die in Christus Jezus was. Het zal mij niet baten, zo ik al mijn bibliotheek aanvul, verenigingen opricht en plannen ontwerp, als ik de verzorging van mezelf verwaarloos. Want boeken, commissies en systemen zijn slechts meer verwijderde instrumenten van mijn heilige roeping. De eerste werktuigen voor de heilige dienst zijn mijn eigen geest, ziel en lichaam. Mijn geestelijke vermogens en mijn innerlijk leven zijn mijn strijdbijl en oorlogswapens.

McCheyne zei hetzelfde in een brief aan een bevriend collega, die op reis was om zich in de Duitse taal te bekwamen: "Ik weet, dat u zich ernstig op het Duits zult toeleegen, maar vergeet de verzorging van de inwendige mens, van het hart, niet. Hoe zorgvuldig houdt de cavalerie-officier zijn sabel schoon en scherp; elk roestvlekje wrijft hij er af met de grootste zorg. Bedenk, dat gij Gods zwaard zijt, Zijn instrument - naar ik vertrouw een uitverkoren instrument voor Hem om Zijn Naam uit te dragen. Het resultaat hangt grotendeels af van de reinheid en de voortreffelijkheid van het instrument. God zegent niet zozeer grote talenten als wel het gelijk zijn aan Jezus. Een geheiligd prediker is een geducht wapen in de hand van God."

Het is voor een heraut van het Evangelie, zowel voor hemzelf als voor zijn werk, een hoogst ernstige ramp, wanneer hijzelf geestelijk niet in orde is. En toch, broeders, hoe gemakkelijk komt het tot zulk een kwaad en met welk een waakzaamheid hebben we ervoor op onze hoede te zijn.

Toen ik eens per expres van Perth naar Edinburgh reisde, kwamen we plotseling volkomen tot stilstand, omdat een klein schroefje in een van de machines - elke spoorweglocomotief bestaat eigenlijk uit twee machines - was gebroken. Toen we weer verder gingen, waren we genoodzaakt met één zuigerstang in plaats van met twee voort te kruipen. Er ontbrak maar een kleine schroef, als die in orde was geweest, zou de trein langs zijn ijzeren baan zijn voortgesneld, maar het ontbreken van dat onbeduidend stukje ijzer stuurde alles in de war. Op een van de spoorwegen in de Verenigde Staten moet eens een trein tot stilstand zijn gebracht door vliegen in de smeerpoten van de rijtuigwielen. De overeenkomst is voortreffelijk: iemand, die in alle andere opzichten uitnemend is toegerust, kan door een of ander klein gebrek uitermate gehinderd of zelfs volslagen onbruikbaar worden. Zoiets is te meer betreurenswaardig, wanneer het gaat om het Evangelie, dat in de hoogste zin geschikt is om de verhevenste resultaten te bereiken. Het is iets verschrikkelijks, wanneer de genezende balsem zijn kracht verliest, doordat een knoeier hem aanwendt.

U kent allen de schadelijke invloed, die dikwijls uitgaat op water, dat door loden pijpen stroomt. Zo kan zelfs het Evangelie, wanneer het door geestelijk ongezonde mensen stroomt, worden vervalst, zodat het schadelijk wordt

voor de hoorders. Het staat te vrezen, dat de Calvinistische leer een hoogst schadelijke onderwijzing wordt, wanneer ze wordt voorgedragen door mensen, die goddeloos leven en wanneer ze wordt voorgesteld als een dekmantel voor bandeloosheid. Het Arminianisme, met zijn ruim aanbod van genade, kan een zeer ernstig nadeel aan mensenzielen berokkenen, wanneer de zorgeloze toon van de prediker zijn hoorders leidt tot het geloof, dat zij berouw kunnen hebben op een tijdstip, dat zij zelf bepalen en dat daarom de Evangelieboodschap niet zo dringend is.

Wanneer een prediker arm is aan genade, zal bovendien het blijvend goede, dat hij met zijn dienst kan bereiken, gewoonlijk maar gering zijn en helemaal niet in verhouding met wat verwacht had kunnen worden. Overvloedig zaaien zal dan gevolgd worden door een schrale oogst. De rente van de talenten zal onwaardeerbaar klein zijn. In een paar veldslagen, die in de jongste Amerikaanse oorlog werden verloren, moet dit resultaat te wijten zijn geweest aan het slechte kruit, dat door zekere "prullige" leveranciers aan het leger verstrekt was, zodat het nodige effect van de kanonnade niet werd bereikt. Zo kan het ook met ons zijn. We kunnen ons oogmerk niet bereiken, ons doel en mikpunt missen en onze tijd verspillen, doordat we geen levenskracht in onszelf bezitten of die niet bezitten in zulk een mate, dat God ons blijvend kan zegenen. Wacht u ervoor, "prullige" predikers te zijn.

We behoren allereerst ernaar te streven, dat we zelf verlorene mensen zijn. Dat een leraar van het Evangelie eerst zelf daaraan deel moet hebben, is een simpele waarheid, maar tegelijk een norm van hoogst gewichtige importantie. We behoren niet tot hen, die de apostolische successie van jonge mannen erkennen, eenvoudig omdat zij zich die aanmatigen. Als hun leven aan de School meer lustig dan geestelijk is geweest, als hun eervolle onderscheidingen meer te danken waren aan sportoefeningen dan aan werken voor Christus, vragen wij een ander soort blijken van bekwaamheid dan zij ons kunnen aanbieden. Een bedrag van collegegelden, aan geleerde professoren betaald, en een hoeveelheid in ruil daarvoor ontvangen wetenschap zijn voor ons geen bewijzen voor een roeping van boven. Ware en onvervalste vroomheid is noodzakelijk als de eerste onmisbare eis. Welke roeping iemand ook voorgeeft te hebben, als hij niet geroepen is tot heiligheid, dan is hij zeker niet geroepen tot het predikambt.

"Ga eerst zelf sierlijk gekleed en knap dan uw broeder op", zeggen de rabbi's. "De hand, die een ander wil reinigen", zegt Gregorius, "moet zelf niet onrein zijn." Als uw zout smakeloos is, hoe kunt u dan anderen smakelijk maken? Bekering is een sine qua non voor dienaren des Woords. U kandidaten voor onze preekstoelen, u moet wedergeboren zijn. Het spreekt maar

niet vanzelf, dat we deze eerste eigenschap bezitten, want er bestaat een zeer grote mogelijkheid, dat we ons vergissen ten aanzien van de vraag, of we bekeerd zijn of niet. Geloof mij, het is geen kinderspel om "uw roeping en verkiezing te bevestigen". De wereld is vol namaak en wemelt van gewillige dienaren van vleselijke eigendunk, die zich rondom een dominee verzamelen als gieren om een kadaver. Ook ons eigen hart is bedrieglijk, zodat de waarheid niet aan de oppervlakte ligt, maar uit de diepste bron moet worden opgehaald. We moeten onszelf zeer nauwkeurig en zeer grondig onderzoeken, opdat we niet op enigerlei wijze, na anderen gepredikt te hebben, zelf verwerpelijk zouden zijn.

Hoe vreselijk, een prediker van het Evangelie te zijn en toch onbekeerd! Laat elk in het diepst van zijn ziel fluisteren: "Hoe verschrikkelijk is het voor mij, als ik onkundig zou zijn van de kracht der waarheid, op de verkondiging waarvan ik bezig ben mij voor te bereiden." De ambtsbediening van een onbekeerde leidt tot de meest tegennatuurlijke verhoudingen. Een onbekeerde herder is een blinde, benoemd tot professor in de optiek, filosoferend over licht en gezicht, behandelend en uiteenzettend voor anderen de schone schaduwen en tere mengelingen van de prismatische kleuren, terwijl hij zelf volkomen in het donker doolt. Hij is een stomme, belast met zangonderwijs; een dove, welsprekend onderricht gevend in symfonieën en harmonieën. Hij is een mol, die zich bezig houdt met de opvoeding van adelaars; een slak, aangewezen om aan engelen leiding te geven. Op zulk een verhouding zou men de meest ongerijmde en fantastische vergelijkingen kunnen toepassen, als het onderwerp niet te heilig was. Het is vreselijk voor iemand om in zulk een positie te verkeren, want hij heeft een werk ondernomen, waarvoor hij totaal, geheel en volmaakt ongeschikt is, maar deze ongeschiktheid onthult hem niet van de verantwoordelijkheid, omdat hij die vrijwillig op zich heeft genomen. Welke natuurlijke gaven, welke verstandelijke vermogens hij ook moge bezitten - hij is volstrekt onbevoegd tot geestelijk werk als hij geen geestelijk leven heeft. Het is zijn plicht, het predikambt neer te leggen, totdat hij aan deze eerste en eenvoudigste voorwaarde ertoe voldoet.

De ambtsbediening van een onbekeerde moet al even vreselijk zijn in een ander opzicht. Welk een diep ongelukkige positie neemt hij in, als hij geen opdracht heeft! Wat voor inzicht heeft zo iemand in de ervaring van zijn gemeenteleden om hen te troosten? Wat moet hij gevoelen, wanneer hij de kreten van boetvaardigen verneemt of luistert naar hun bange twijfelingen en heilige angsten? Hij moet er verbaasd over staan, dat zijn woorden zulk een uitwerking hadden. Het woord van een onbekeerde kan tot bekering van

zielen worden gezegend, omdat de Heere, hoewel Hij de man niet erkent, toch Zijn eigen waarheid wil eren. Hoe verwonderd moet zo iemand zijn, wanneer hij wordt geraadpleegd over de moeilijkheden van grijpte christenen! Op de weg der ervaring, waarop zijn eigen wedergeboren hoorders worden geleid, moet hij zichzelf een volslagen vreemdeling gevoelen. Hoe kan hij luisteren naar de vreugden van hun sterfbed of met hen één zijn in hun verrukkelijke gemeenschap aan de tafel van hun Heere? Jonge mensen, die een beroep uitoefenden, dat zij niet konden volhouden, zijn in vele gevallen maar liever naar zee gegaan dan een knellende taak te vervullen. Maar waarheen zal de man vluchten, die wordt opgeleid voor een leven in deze heilige roeping en niettemin volkomen vreemd is aan de kracht van de godsvrucht? Hoe kan hij dagelijks de mensen nodigen om tot Christus te komen, terwijl hij zelf vreemd is aan Zijn liefde tot in de dood? Heren, dit moet ongetwijfeld een voortdurende slavernij zijn. Zo iemand moet de aanblik van een preekstoel haten, zoals een galeislaaf de roeiriem haat.

Hoe onbruikbaar moet zulk een man wezen! Hij moet reizigers ten gids zijn langs een weg, die hij nooit heeft betreden, een vaartuig voeren langs een kust, waarvan hij geen van de bakens kent! Hij wordt geroepen om anderen te onderrichten, terwijl hijzelf een dwaas is. Wat kan hij anders zijn dan een wolk zonder regen, een boom met niets dan bladeren. Zoals een karavaan, wanneer zij in de woestijn, versmachtend van dorst en op het punt te sterven onder de zengende zon, de lang begeerde bron bereikt en - vreselijk! - haar zonder een druppel water vindt, zó zijn zielen, wanneer zij, dorstend naar God, bij een ongodvruchtige dominee komen, op het punt verloren te gaan, omdat het water des levens niet wordt gevonden. Het is beter de preekstoelen te slopen dan ze te bezetten met mannen, die geen bevindelijke kennis hebben van wat zij leren.

Helaas, een onwedergeboren herder richt ook een verschrikkelijke schade aan, want van alle oorzaken, die ongeloof bewerken, moeten ongelovige dominees onder de eerste gerangschikt worden. Ik las onlangs, dat geen vorm van kwaad zulk een wonderbare kracht voor afbraak oplevert als de onbekeerde dominee van een parochie met een orgel van 1200 pond sterling, een koor van goddeloze zangers en een aanzienlijke gemeente. De schrijver was van mening, dat er buiten de hel geen machtiger instrument ter verdoemenis kon zijn! De mensen gaan naar hun kerk, zitten gemakkelijk en denken, dat zij daarom christenen zijn, terwijl hun godsdienst alleen maar bestaat in het luisteren naar een redenaar, hun oren gestreeld worden door muziek en misschien hun ogen geamuseerd door een bevallige houding en

deftige manieren. Het is alles tezamen niet beter dan wat zij horen en zien in de Opera - niet zo goed wellicht op het punt van schoonheid en geen greintje geestelijker. Duizenden feliciteren zichzelf en danken God, dat zij vrome kerkgangers zijn, terwijl zij terzelfder tijd leven in een onwedergeboren staat zonder Christus, hebbende een schijn van godsvrucht, maar die de kracht daarvan verloochend hebben. De leider van een gemeenschap, die niet hoger mikt dan formalisme is eerder een knecht van de duivel dan een dienaar van God.

Een formalistisch prediker is schadelijk, ook wanneer hij nog uiterlijk zijn evenwicht bewaart. Daar hij niet het bewarende tegenwicht van godsvrucht bezit, is het vrijwel zeker, dat hij vroeger of later een zedelijke misstap begaat en in welk een positie verkeert hij dan? Hoe wordt God dan gelasterd en het Evangelie gesmaad!

Het is verschrikkelijk om te bedenken welk een dood zulk een man te wachten staat en wat het hiernamaals voor hem moet zijn! De profeet schildert de koning van Babel, afdalend in de hel, terwijl al de koningen en vorsten, die hij had verdelgd en wier hoofdsteden hij had verwoest, opstaan van hun plaatsen in het duivelenrijk en de gevallen tiran begroeten met het bijtend sarcasme: "Bent u aan ons gelijk geworden?" Stel u dan voor, dat een man, die dominee is geweest, maar die geleefd heeft zonder Christus in zijn hart, afdalt in de hel en dat al de gevangen geesten, die hem plachten te horen, opstaan en op bittere toon tot hem zeggen: "Bent u ook geworden als wij? Geneesmeester, hebt u uzelf niet genezen? Bent u, die voorgaf een schijnend licht te zijn, voor eeuwig in de duisternis neergeworpen?" O, als iemand verloren moet gaan, laat het dan niet op deze wijze zijn! Verloren te gaan in de schaduw van een preekstoel is vreselijk, maar erger is het, als men van de preekstoel zelf in het verderf terecht komt!

In John Bunyan's geschrift "Sights from Hell"²⁾ komt een afschrikwekkende passage voor, die me heel dikwijls in de oren klinkt: "Voor hoeveel zielen zijn blinde priesters door hun onkunde het middel ten verderve geweest? Een prediking, die voor hun zielen niet beter was dan rattenkruit voor het lichaam. Het staat te vrezen, dat velen van hen verantwoording hebben af te leggen voor gehele steden. O, mijn vriend, ik zeg u: u, die ondernomen hebt het volk te prediken, u hebt misschien iets ondernomen, waarvan u zelf niet kunt zeggen wat het is. Zal het voor u geen kwelling zijn, als u uw gehele gemeente in de hel brullend achter u aan ziet komen, onder de uitroep: dit hebben we aan u te danken. U was bang om ons onze zonden aan te zeggen.

2) "Zuchten uit de hel" (Vert.).

U vreesde, dat we u niet genoeg te eten zouden geven. Vervloekte ellendeling, er niet mee tevreden, blinde gids die u was, met zelf in de kuil te vallen, maar die ook ons met u hierheen hebt gevoerd."

Richard Baxter schrijft in zijn "Reformed Pastor" o.m. als volgt: "Zie toe op uzelf, opdat u niet ontbloot bent van de reddende genade van God, die u anderen aanbiedt en vreemdelingen zijt van de krachtige werking van het Evangelie, dat u predikt; opdat niet, terwijl u de noodzakelijkheid van een Zaligmaker voor de wereld verkondigt, uw eigen hart Hem zou veronachtzamen en het uzelf zou ontbreken aan belangstelling voor Hem en Zijn zaligmakende weldaden. Zie toe op uzelf, opdat u niet verloren gaat, terwijl u een beroep doet op anderen om toe te zien, dat zij niet verloren gaan en opdat u niet zelf verhongert, terwijl u hun voedsel bereidt. Ofschoon er voor hen, die velen gerechtvaardigd hebben, een belofte is van een blinken als de sterren (Dan. 12 : 3), ze is er slechts in de veronderstelling, dat ze eerst zelf gerechtvaardigd zijn. Zulke beloften worden gedaan caeteris paribus et suppositis supponendis. Hun eigen oprechtheid in het geloof is, eenvoudig beschouwd, de voorwaarde van hun heerlijkheid, hoewel hun grote ambtelijke arbeid een voorwaarde kan zijn van de belofte van hun grotere heerlijkheid. Velen hebben anderen gewaarschuwd om niet te komen in de plaats der kwelling, waarheen zij niettemin zichzelf gehaast hebben. Menig prediker, die honderdmaal een beroep op zijn hoorders heeft gedaan om de uiterste zorg en vlijt in het werk te stellen om daaraan te ontkomen, is nu zelf in de hel. Kan een verstandig mens het zich voorstellen, dat God mensen zal zalig maken voor het aanbieden der zaligheid aan anderen, terwijl ze die zelf weigerden en voor het aan anderen voorhouden van de waarheden, die zijzelf veronachtzaamden en versmaadden? Menige kleermaker, die kostbare kleren voor anderen vervaardigt, loopt zelf in lompen. Menige kok likt ternauwernood zijn vingers af, wanneer hij voor anderen de kostelijkste maaltijden heeft bereid. Geloof het, broeders, God maakt niemand zalig, omdat hij een prediker was, noch omdat hij een bekwaam prediker was, maar omdat hij een gerechtvaardigd, geheiligd man was, en bij gevolg getrouw in het werk van zijn Meester. Zie daarom toe op uzelf, opdat u zelf zijt, wat u anderen aanraadt te zijn en geloof, wat u hun dagelijks adviseert te geloven. Ontvang zelf van harte die Christus en die Geest, Die u anderen aanbiedt. Hij, die u gebod: hebt uw naasten lief als uzelf, sloot daarbij in, dat u uzelf zoudt liefhebben en niet én uzelf én hen zoudt haten en verderven."

Mijn broeders, laat deze gewichtige woorden een gepaste uitwerking op u hebben. Het is zeker niet nodig, er meer aan toe te voegen, maar laat me u bidden, uzelf te onderzoeken en zo een goed gebruik te maken van wat tot u is gezegd.

Is zo het eerste punt, dat van de oprechte godsvrucht behandeld, het is daarnaast van belang voor een dominee, dat zijn vroomheid krachtig is. Hij mag er zich niet mee vergenoegen, dat hij met de christenen gelijk in het gelid staat, maar hij moet een gerijpt en vooraanstaand gelovige zijn. Want de dienaren van Christus zijn terecht genoemd: de verkorensten van Zijn verkorenen, de uitgelezenen van Zijn uitverkiezingen, een Kerk uit de Kerk gekozen. Indien hij geroepen werd tot een alledaagse positie en tot gewoon werk, zou gewone genade voor hem misschien voldoende zijn, ofschoon hij zelfs dan wat gemakkelijk tevreden zou zijn. Maar nu hij uitverkoren is tot buitengewone arbeid en geroepen op een plaats, die buitengewoon gevaarlijk is, moet hij begerig zijn naar het bezit van een hogere kracht, die alleen past bij zijn positie. De pols van zijn godvruchtig leven moet krachtig en regelmatig slaan, zijn geloofsoog moet helder, zijn voet beslist en vast, zijn hand actief en vlug, zijn gehele innerlijk in de hoogste mate gezond zijn.

Van de oude Egyptenaren wordt verteld, dat zij hun priesters uit hun geleerdste filosofen kozen en bovendien hun priesters zó hoog achtten, dat zij uit hen weer hun koningen kozen. Wij verlangen de keur van het gehele christenleger als dienaren van God te bezitten, metterdaad zulke mannen, dat de natie, indien ze koningen nodig had, niet beter kon doen dan hén tot de troon te verheffen. Onze zachtzinnigste, beschroomdste, vleselijk-gezindste en onevenwichtigste mannen zijn geen geschikte kandidaten voor de preekstoel. Er zijn van die werkzaamheden, die we nooit aan invaliden of mismaakten zouden opdragen. Het kan voorkomen, dat iemand niet geschikt is om hoge gebouwen te beklimmen, dat zijn hoofd te zwak is en dat zulk werk in de hoogte hem in groot gevaar zou brengen - laat hem dan op de grond blijven en een nuttige arbeid zoeken, waarvoor een sterk hoofd van minder belang is. Er zijn broeders, die soortgelijke geestelijke gebreken hebben: zij kunnen niet geroepen worden tot een in het oog lopende en verheven dienst, omdat hun hoofd te zwak is. Indien hun een weinig voorspoed werd vergund, zouden ze dronken worden van ijdelheid - een fout reeds te algemeen onder dominees, de minst betamelijke voor hen en de zekerste om hen ten val te brengen.

Wanneer we als volk geroepen werden huis en haard te verdedigen, dan zouden we er niet onze jongens en meisjes met zwaarden en geweren op uit sturen om de vijand tegemoet te gaan. Zo mag ook de Kerk niet elke welbespraakte nieuweling of onervaren ijveraar uitzenden om het geloof te verdedigen. De vreze des Heeren moet de jonge man wijsheid leren, anders is hij ongeschikt voor het pastoraat; de genade van God moet zijn geest tot rijpheid brengen, anders deed hij beter met te wachten totdat hem kracht van boven wordt gegeven.

De hoogste zedelijke reputatie moet naarstig opgehouden worden. Velen, die goed zijn als gewone gemeenteleden, zijn ongeschikt voor het kerkelijk ambt. Ten aanzien van christenen, die in een grote zonde zijn gevallen, houd ik er zeer strenge opvattingen op na. Ik ben er blij om, als zij zich oprecht bekeren en - met gemengde hoop en met voorzichtigheid - weer in de Kerk worden opgenomen, maar ik vraag me af, en dat in alle ernst, of een man, die zwaar gezondigd heeft, weer zo gemakkelijk tot de kansel mag worden toegelaten. John Angell James merkt op: "Wanneer een prediker der gerechtigheid gestaan heeft op de weg der zondaars, mag hij nooit zijn lippen meer openen in de grote gemeente, voordat zijn berouw even klaarblijkelijk is als zijn zonde." Laten zij, die geschoren zijn door de kinderen Ammons, te Jericho blijven, totdat hun baard weer gewassen is. Dit wordt dikwijls gezegd als een schimpscheut op baardeloze jongens, op wie het blijkbaar niet van toepassing is. Maar het is wel een voldoende nauwkeurige beeldspraak met het oog op oneerbare en karakterloze mensen van welke leeftijd ook. Helaas groeit de eens afgeschoren baard van een goede reputatie zeer moeizaam. In de meeste gevallen is openbare onzedelijkheid, hoe diep het berouw ook zij, een onmiskenbaar bewijs, dat de man die haar bedreef nooit ambtelijke genadegaven heeft bezeten. De vrouw van Caesar moet boven elke verdenking staan. Er moeten geen schandelijke geruchten lopen over zonden in het verleden, die met de ambtelijke bediening van het heden in tegenspraak zijn, anders is de hoop op vruchtbare arbeid maar schraal. In de Kerk moeten zulke gevallen als boetelingen opgenomen worden, maar in de ambtelijke bediening mogen zij pas hersteld worden, als God ze daarin weer een plaats geeft. Daaraan twijfel ik niet, maar wel vraag ik me af, of God ze daarin ooit heeft geplaatst. Ik geloof, dat we niet te spoedig mannen opnieuw op de preekstoel moeten helpen, die - eenmaal in verzoeking gebracht - bewezen hebben, dat zij te weinig genade bezaten om in de vuurproef van het ambtelijke leven stand te houden.

Voor bepaalde werkzaamheden kiezen we slechts de sterken. Wanneer God ons roept tot ambtelijke arbeid, behoren we ernaar te streven, dat we genade verkrijgen, die ons sterkt in de bekwaamheid voor ons ambt. We moeten niet maar nieuwelingen zijn, die verleid worden door de verzoeken van satan, tot schade van de Kerk en tot ons eigen verderf. We hebben staande te blijven, aangedaan hebbende de gehele wapenrusting Gods, bereid tot heldendaden, die we van anderen niet verwachten. Voor ons moeten zelfverloochening, opofferingsgezindheid, geduld, volharding en lankmoedigheid dagelijkse deugden zijn. Wie is tot deze dingen bekwaam? Het is nodig, dat we zeer dicht bij God leven, zullen we ons in onze roeping als deugdelijk betonen.

Bedenk, dat uw gehele leven als dominee, in het bijzonder uw pastorale leven, beïnvloed wordt door de kracht van uw godsvrucht. Als uw ijver verflauwt, zult u niet goed bidden op de preekstoel; u zult nog slechter bidden in het gezin; en het slechtst in de eenzaamheid van uw studeerkamer. Wanneer uw ziel vermagert, zullen uw hoorders, zonder te weten hoe en waarom, bemerken, dat uw openbare gebeden weinig aantrekkelijks voor hen hebben. Misschien zullen zij uw dorheid aanvoelen, voordat u haar zelf bespeurt. Uw preken zullen het eerst uw verval verraden. U spreekt misschien met even welgekozen woorden en goed geordende zinnen als tevoren, maar er zal een merkbaar verlies zijn van geestelijke kracht. U zult u verheffen als tevoren, evenals Simson, maar om te ontdekken, dat uw grote kracht is geweken. In de dagelijkse omgang met uw gemeenteleden zullen zij spoedig het alles beïnvloedend verval van uw genadegaven bemerken. Scherpe ogen zullen hier en daar grijze haren ontdekken, lang voordat u ze zelf ziet. Als iemand aan een hartkwaal lijdt, zijn in die ene ziekte alle andere begrepen: maag, longen, ingewanden, spieren en zenuwen zullen alle lijden. Zo zal ook het inwendige leven van iemand, wiens hart in geestelijk opzicht verzwakt, zeer spoedig de verslappende invloed daarvan ervaren.

Bovendien zal, als gevolg van uw eigen verzwakking, ook elk van uw hoorders er min of meer op achteruitgaan. De sterksten onder hen zullen de neerdrukkende invloed wellicht te boven komen, maar de zwakkeren zullen ernstig worden geschaad. Het is met ons en onze hoorders als met horloges en een torenklok: als ons horloge niet gelijk gaat, zullen weinig anderen dan wijzelf daardoor misleid worden, maar indien de Horse Guards³⁾ of de sterrenwacht van Greenwich niet de juiste tijd aanwijzen, loopt half Londen met zijn tijdrekening in de war. Met een dominee staat het net zo: hij is de klok van de gemeente, velen regelen naar hem hun tijd. Loopt hij niet goed, dan gaan ze allen meer of minder onzuiver en hij is in hoge mate verantwoordelijk voor al de zonden, waartoe hij dan aanleiding geeft. We kunnen de gedachte hieraan bijkans niet verdragen, mijn broeders, en het is niet gemakkelijk dit punt onder het oog te zien, maar toch moeten we er aandacht aan schenken, opdat we ertegen kunnen waken.

U moet voorts bedenken, dat we een zeer krachtige godsvrucht behoeven, omdat de gevaren voor ons zoveel groter zijn dan voor anderen. Over het algemeen is geen functie zo blootgesteld aan verzoeking als het predikambt. Hoewel gewoonlijk gedacht wordt, dat wij een behagelijke schuilplaats bezitten tegen verleiding, zijn niettemin de gevaren voor ons talrijker en ernstiger dan voor gewone christenen. We nemen wel een hogere plaats in, doch die

3) De lijfwacht van de Engelse koning (Vert.).

hoogte is gevaarlijk en maar al te veel is het predikambt een Tarpejische rots gebleken.

Vraagt u, welke deze verzoeken zijn, dan ontbreekt me de tijd, om ze afzonderlijk te noemen, maar er zijn zowel grovere als meer verfijnde onder. De grovere verzoeken zijn o.a. onmatigheid aan de maaltijd, waartoe de verlokkingen te midden van gastvrije gemeenteleden overvloedig zijn; er zijn verzoeken voor het vlees, die zich telkens voordoen bij ongehuwden, van streek gebracht door een menigte bewonderende jonge vrouwen. Doch genoeg hiervan, u zult zelf spoedig duizenden valstrikken ontdekken, als uw ogen tenminste niet verblind zijn.

Er bestaan ook meer geheime strikken dan deze, waaraan we niet zo gemakkelijk kunnen ontsnappen. De ergste daarvan is de verleiding tot formalistische ambtsbediening: de neiging om de Bijbel te lezen als dominee en om te bidden als dominee, zodat we onze godsdienst vervullen alsof we er niet persoonlijk en rechtstreeks, maar slechts van terzijde en relatief bij betrokken zijn. Het verlies van ons persoonlijk berouw en geloof is een gróót verlies. "Niemand", zegt John Owen, "houdt een goede preek voor anderen, als hij eerst niet tot zichzelf preekt."

Broeders, het is buitengewoon moeilijk om u hieraan te houden. In plaats van onze godsvrucht te bevorderen, zoals sommigen beweren, is ons ambt geworden tot een van haar ernstigste belemmeringen. Dat is tenminste mijn ervaring. Hoezeer men zich ook verzet en worstelt tegen formalisme, toch hindert het ambt ons gemakkelijk, evenals een lang gewaad, dat zich slingert om de voeten van een hardloper en zo zijn loop belemmert. Wees op uw hoede, geliefde broeders, voor deze en alle andere verleidingen van uw roeping. En zo u dit al tot op heden hebt gedaan - blijf waakzaam tot het laatste uur van uw leven.

We hebben slechts één van de gevaren genoemd, maar zij zijn in werkelijkheid legio. De grote vijand der zielen laat geen middel onbepoofd om de prediker te verderven. "Heb acht op uzelf", zegt Raxter, "omdat de verleider zijn eerste en scherpste aanval op u zal richten. Als u aanvoorders tegen hem wilt zijn, zal hij u niet verder sparen dan God dat toelaat. Het felste haat hij u, die zijt aangeworven om hem het meeste afbreuk te doen. Gelijk hij Christus meer haat dan een van ons, omdat Hij de Veldheer is en de "Leidsman van onze zaligheid", die meer tegen het rijk der duisternis uitricht dan de gehele wereld, zo let hij naar gelang van hun rang meer op de leiders, die onder Hem staan, dan op de gewone soldaten. Hij weet welk een verwarring hij teweeg kan brengen onder de overigen, als de leiders voor hun ogen vallen. Hij heeft reeds lang deze strijdwijze toegepast om "de herders te slaan, opdat de

kudde verstrooid wordt". En zijn succes is daarbij zó groot geweest, dat hij op deze manier zal doorgaan zoveel het hem mogelijk is.

Wees daarom op uw hoede, broeders, want de vijand heeft in het bijzonder het oog op u gevestigd. Zijn scherpzinnigste verdachtmakingen, zijn voortdurende verleidingen en zijn hevigste aanvallen gelden u. Hoe wijs en geleerd ge ook zijt, heb acht op uzelf, opdat hij u niet te slim af is. De duivel is een groter geleerde en een handiger debater dan u. Hij kan "zichzelf veranderen in een engel des lichts" om u te bedriegen. Hij komt bij u binnen en brengt u ten val, voordat u er erg in hebt. Ongemerkt zal hij u begoochelen en hij zal u beroven van uw geloof en onschuld, zonder dat u bemerkt, dat u ze verloren hebt. Ja, hij zal u zelfs doen geloven, dat ze vermeerdert en toenomen zijn, wanneer u ze kwijt zijt. Terwijl hij u zijn lokaas voorhoudt, zult u haak noch snoer zien, veel minder de handige hengelaar zelf. Zijn aas zal zo passend zijn bij uw aard en aanleg, dat hij er zeker van kan zijn u te overrompelen en te bewerken, dat uw eigen principes en neigingen u op de verkeerde weg brengen. Wanneer hij u te gronde richt, dan maakt hij uzelf het instrument van uw eigen ondergang. O, welk een overwinning heeft hij behaald, als hij een dominee lui en ontrouw kan maken en hem kan verleiden tot hebzucht of het geven van ergernis. Hij zal er zich tegenover de Kerk op beroemen en zeggen: "Dat zijn nu uw heilige predikers, u ziet, hoe het met hun gestrengheid gesteld is en waarheen ze henzelf voert." Hij zal zich beroemen tegenover Christus Zelf en zeggen: "Dit zijn nu Uw kampvechters! Ik kan maken, dat Uw voornaamste dienaren U bedriegen en Uw huisknechten ontrouw worden."

Als hij zo op een valse grond God honen en tot Hem zeggen kon, dat hij Job ertoe kon brengen Hem in het aangezicht te vervloeken - wat zal hij dan wel doen, als hij inderdaad over ons zegevierde? Tenslotte zal hij even goed u honen, omdat hij u ertoe kon brengen ontrouw te worden aan het u toebehoovende ambt, uw heilige roeping te bevleken en hem, die uw vijand was, zulk een voortreffelijke dienst te bewijzen. O, behaag toch de satan niet, bezorg hem niet zulk een groot vermaak, duld het niet, dat hij u gebruikt gelijk de Filistijnen Simson: eerst u beroven van uw kracht, dan uw ogen uitsteken om u zo tot het voorwerp van zijn overwinning en bespotting te maken.

Nog eens weer: we moeten de hoogste graad van godsvrucht trachten te bereiken, omdat ons werk zulks gebiedend vordert. De ambtelijke arbeid wordt recht verricht, als hij in de juiste verhouding staat tot de kracht van onze hernieuwde natuur. We doen ons werk pas goed, als het goed staat met onszelf. Zoals de arbeider is, zo is ook zijn werk. De vijanden van de waarheid tegenstaan, de bolwerken van het geloof verdedigen, het huis Gods wel rege-

ren, alle treurende vertroosten, de heiligen opbouwen, de radelozen leiden, de weerspannigen verdragen, zielen winnen en verzorgen - al deze en bovendien duizend andere werkzaamheden kunnen niet worden opgedragen aan besluitelozen en weifelaars, maar ze worden gereserveerd voor de sterke man, die de Heere tot Zijn dienst heeft bekrachtigd. Zoek dan kracht bij de Sterke, wijsheid bij de Wijze, ja alles bij de God, Die alles heeft.

In de derde plaats: laat elke dominee ervoor zorgen, dat zijn persoonlijk gedrag in alle opzichten overeenstemt met zijn ambtswerk. We kennen allen het verhaal van de man, die zo goed preekte en zo slecht leefde, dat, als hij op de preekstoel stond, iedereen van hem zei, dat hij er nooit af moest komen en wanneer hij er af was, allen verklaarden, dat hij er nooit meer op moest komen. De Heere beware ons voor de navolging van zulk een Janus! Laten we nooit zijn: bij het altaar priesters van God en buiten de tabernakel kinderen Belials. Laten we daarentegen, zoals Gregorius Nazianus dat van Basilius zegt, "donderen in onze leer en bliksemen in onze omgang". De mensen met twee aangezichten vertrouwen we niet en hen, wier preek en praktijk met elkaar in strijd zijn, geloven we niet. Omdat volgens het spreekwoord daden duidelijker spreken dan woorden, zal een slecht leven doeltreffend de stem van de meest welsprekende prediker smoren. Tenslotte moet de ware opbouw met onze handen tot stand worden gebracht. Ons levensgedrag moet nog overtuigender zijn dan onze toespraak. In dit opzicht zou ik u willen waarschuwen, niet slechts tegen zonden van bedrijf, maar ook tegen zonden van nalatigheid. Teveel predikers vergeten God te dienen, wanneer ze niet op de preekstoel staan. Hun leven is met hun woorden in strijd. Geliefde broeders, verfoeit de gedachte om uurwerk-dominee te zijn, die niet leven door blijvende, inwendige genade, maar die door tijdelijk aanwezig invloeden worden opgewonden. Mannen, die slechts dominee zijn op een bepaald moment, onder de spanning van het uur der ambtsvervulling, maar die ophouden dominee te zijn, wanneer ze de trap van de preekstoel afdalen. Echte dominees zijn altijd dominee. Maar al te veel dominees lijken op het door een zandloper aangedreven speelgoed, dat we voor onze kinderen kopen: u keert de doos ondersteboven en de kleine acrobaat draait zich om en om, totdat het zand is weggelopen en dan hangt hij bewegingloos. Zo zijn er, die bezig blijven in de bediening van de waarheid, zo lang er een ambtelijke noodzaak voor hun werk bestaat, maar daarna is het: geen betaling, geen paternoster; geen geld, geen preek!

Het is vreselijk, een inconsequente dominee te zijn. Van onze Heere wordt gezegd, dat Hij als Mozes is geweest, omdat Hij was "een profeet, machtig in woord en werk". Een man Gods moet hierin zijn Meester navolgen. Hij moet

machtig zijn zowel in het woord van zijn leer als in de daad van zijn voorbeeld, en, zo mogelijk, het machtigst in het tweede. Het is opmerkelijk, dat de enige kerkgeschiedenis, die we (in de Bijbel) hebben, de "handelingen der apostelen" is. De Heilige Geest heeft niet hun preken bewaard. Het waren zeer goede, beter dan wij ze ooit zullen houden, maar toch heeft de Heilige Geest alleen maar voor het opschrijven van hun "handelingen" zorg gedragen. We bezitten geen boeken met de besluiten van de apostelen. Wanneer wij onze kerkelijke vergaderingen houden, noteren we onze besprekingen en besluiten, maar de Heilige Geest tekent slechts de "handelingen" op. Onze handelingen behoren zo te zijn, dat ze de optekening waard zijn, want opgetekend worden ze. We moeten meer leven als onmiddellijk onder het oog van God en als in het licht van de grote dag, die alles zal openbaren.

Heiligheid is in een dienaar des Woords de noodzakelijkste deugd en tegelijk zijn uitnemendste sieraad. Louter morele voortreffelijkheid is niet voldoende. Er wordt iets hogers vereist en wel een consequente levenshouding. We moeten gezalfd zijn met de heilige zalfolie, anders zullen we missen wat ons bij God en mensen het meest in een goede reuk brengt. De oude John Stoughton dringt in zijn verhandeling "The Preacher's Dignity and Duty" ⁴⁾ met zeer ernstige woorden aan op de heiligheid van de dienaar des Woords. "Indien Uzza moest sterven, omdat hij alleen maar de ark Gods aanraakte, en dat, toen ze dreigde te vallen; en de mannen van Beth-Semes gedood worden, omdat ze erin keken; indien zelfs de dieren, die in de nabijheid van de heilige berg kwamen, werden bedreigd; wat voor personen moeten zij dan wel zijn, die toegelaten zullen worden om vertrouwelijk met God te spreken, voor Hem te staan, gelijk de engelen en Zijn aangezicht gestadig te aanschouwen, de ark te dragen op hun schouders, Zijn naam te verbreiden onder de heidenen, in één woord: Zijn ambassadeurs te zijn? "De heiligheid is Uw huis sierlijk, o Heere". Is het niet bespottelijk om te denken, dat de gereedschappen heilige moeten zijn, maar dat alleen hij, op wiens gewaad moet geschreven staan "de heiligheid des Heeren" onheilig mag zijn? Dat bij Zacharia op de bellen der paarden geschreven zou staan "de heiligheid des Heeren" en dat de heilige schellen, de schellen van Aäron, ongeheiligd zouden zijn? Neen, de dienaren van God moeten zijn "brandende en schijnende lichten", anders gaat er van hen een invloed ten kwade uit. Zij moeten "het voedsel herkauwen en de hoef verdelen", anders zijn ze onrein. Zij moeten "het Woord recht snijden" en in hun leven oprecht wandelen en zo leer en leven doen samengaan. Als de heiligheid ontbreekt, onteren de ambassadeurs

⁴⁾ "Waardigheid en plicht van de prediker" (Vert.).

het land vanwaar en de vorst van wie zij komen. Zulk een dode Amasa, deze dode leer, niet bezielend door een goed leven en liggend op de weg, belemmert het volk des Heeren, zodat ze op hun geestelijke veldtocht niet vrolijk voort kunnen trekken."

Het leven van een prediker behoort te zijn als een magneet, die de mensen tot Christus trekt en het is bedroevend, wanneer het hen van Hem afhoudt. Heiligheid in dienaren des Woords is voor zondaars een krachtige oproep tot berouw en wanneer ze met heilige opgewektheid verbonden is, heeft ze een wonderlijke aantrekkingskracht. Jeremias Taylor verhaalt ons in zijn eigen, rijke taal: "Herodes' duiven zouden nooit zoveel vreemden naar hun duivenkotten gelokt hebben, indien ze niet met welriekende balsem waren bestreken geweest. Maar ἐὰν μύρω Χρίστου τὰς περισσότερας καὶ ἑξωθεν ἄλλας ἄξουσιν, zegt Didimus, "Als u uw duiven zalft met mirre zullen ze ook anderen van buiten aanlokken." Indien uw leven uitmunt en uw goede eigenschappen zijn als een kostbare zalf, zult u spoedig de aan u toevertrouwde mensen ertoe brengen zich te haasten "in odorem unguentorum", "naar de reuk van de zalf". Doch dan moet u voortreffelijk zijn, niet "tanquam unus de populo", maar "tanquam homo Dei". U moet een man Gods zijn, niet volgens de gangbare opvatting der mensen, maar "naar Gods eigen hart". De mensen zullen proberen te worden als u, indien u zijt gelijk God. Wanneer u alleen maar aan de deur van de deugd staat, om de zonde erbuiten te houden, zult u in de schaapskooi van Christus geen anderen naar binnen halen dan die de vrees naar binnen drijft. "Ad maiorem Dei Gloriam". Te doen wat strekt "tot meerdere eer van God", dat moet het richtsnoer voor uw wandel zijn. Want niet meer te doen dan wat van allen gevraagd wordt, is slaafs en geen blijk van kinderlijke genegenheid. U kunt geen vaders zijn voor het volk, wanneer u eerst geen zonen van God wordt. Een donkere lantaren, ook al geeft ze aan één kant een zwak schijnsel, zal ternauwernood één mens verlichten, veel minder zal ze een hele menigte leiden of vele volgelingen aantrekken door de helderheid van haar vlam."

Een ander, eveneens gevierd godgeleerde, bisschop Reynolds, heeft het zo goed en pittig gezegd: "De ster, die de wijzen tot Christus, de vuurkolom, die de Israëlieten naar Kanaän leidde, gaven niet enkel licht, maar gingen hun voor. Matth. 2 : 9; Ex. 13 : 21. De stem van Jakob zal weinig goeds doen, als de handen Ezau's handen zijn. De wet liet niet toe, dat een onreine aan de Heere offers bracht, Lev. 21 : 17-20. Daardoor leert de Heere ons, welke goede eigenschappen een dienaar des Woords moet bezitten. De priester moest schellets en granaatappelen aan zijn kleed hebben: de eerste het beeld van een gezonde leer en de andere van een vruchtbaar leven. Ex. 28 : 33, 34. De Heere wil geheiligd worden in allen, die de vaten des Heeren dragen. Jes. 52 : 11,

want de zonden van de priesters doen het volk gruwen van het offer des Heeren. 1 Sam. 2 : 17. Hun zondig leven maakt hun leer tot een bespottung. Passionem Christi annunciant profitendo, male agendo exhonorant, zegt St. Augustinus: met hun leer bouwen ze op en met hun leven breken ze af. Ik besluit dit punt met de heilzame woorden van Hieronymus tot Nepotianus. Laat niet, zegt hij, uw werken uw leer te schande maken, opdat zij, die u in de Kerk horen, niet stilzwijgend antwoorden: Waarom doet u zelf niet, wat u anderen leert? Het is een zwak prediker, die met een volle maag anderen aanspoort om te vasten. Dan kan een dief wel een aanklacht indienen tegen hebzucht. Sacerdotis Christi os, mens, manusque concordent: mond, hart en hand van een dienaar van Christus behoren met elkaar in overeenstemming te zijn."

Aardig is ook wat Thomas Playfere vertelt in zijn "Say well, do well". "Er was een bespottelijk toneelspeler in de stad Smyrna, die als hij riep: O coelum! o hemel! met zijn vinger naar de grond wees. Toen Polemos, de aanzienlijkste man van die stad, dit zag, kon hij niet langer op zijn plaats blijven, maar hij verliet het gezelschap, diep geërgerd en met de woorden: "Deze dwaas heeft een taalfout gemaakt met zijn hand, hij heeft met zijn vinger onzuiver Latijn gesproken." Zó is het met hen, die zuiver zijn in de leer, maar goddeloos in hun leven. Zij hebben de hemel op het puntje van hun tong, maar de aarde aan de toppen van hun vingers. Zij spreken niet slechts onzuiver Latijn met hun tong, maar ook een valse theologie met hun handen. Ze leven niet in overeenstemming met hun prediking. Die in de hemel woont zal met hen spotten en hen van het toneel verdrijven, als ze hun houding niet verbeteren."

Zelfs in kleine dingen moet een dominee ervoor oppassen, dat zijn leven in overeenstemming is met zijn ambtelijk werk. Hij moet er vooral voor zorgen, dat hij nooit zijn woord breekt. Dit moet zelfs angstvallig gebeuren, we kunnen in dit opzicht niet te voorzichtig zijn. De waarheid moet niet slechts in ons zijn, maar ze moet ook van ons uitstralen. Een gevierd Doctor in de Theologie te Londen, die nu ongetwijfeld in de hemel is - een zeer voortreffelijk en godvruchtig man - kondigde op een zondag af, dat hij van plan was al zijn gemeenteleden te bezoeken en dat hij, om te kunnen rondkomen en hen en hun gezinnen eenmaal in het jaar een bezoek te brengen, alle gezinnen op de rij af zou langs gaan. Iemand die ik goed heb gekend, toen een arme man, verblijdde zich in de gedachte, dat de dominee hem aan huis zou komen bezoeken. Een paar weken voordat hij naar zijn gedachten aan de beurt zou zijn, gaf zijn vrouw het huis een extra schoonmaakbeurt. De man zelf kwam elke avond wat vroeger van zijn werk, in de hoop, dat hij de

Doctor zou ontmoeten. Dit ging zo geruime tijd door. Maar de dominee vergat zijn belofte, het viel hem misschien te zwaar haar na te komen, of er was een andere reden, maar in elk geval is hij nooit bij deze arme man in huis geweest. Dit had tengevolge, dat de man geen enkele dominee meer zijn vertrouwen schonk. Hij zei: "Ze zorgen wel voor de rijken, maar voor ons, armen, zorgen ze niet." De man ging in geen jaren meer naar de kerk, totdat hij tenslotte in de Exeter Hall terecht kwam. Hij bevond zich daar jaren achtereen onder mijn gehoor, totdat God hem in Zijn voorzienigheid wegnam. Het viel me niet gemakkelijk hem te doen geloven, dat een dominee een oprecht man kon zijn en onpartijdig in zijn liefde zowel voor armen als voor rijken. Laten we het doen van zulk een kwaad vermijden door het nauw te nemen met ons woord.

We moeten eraan denken, dat er scherp op ons gelet wordt. Men komt er niet gemakkelijk toe, om voor de ogen van zijn kameraden onbeschaamd de wet te overtreden en wij toch leven en bewegen ons wel bijzonder in het openbaar. We worden beloerd door duizenden arendsogen. Laten we zo handelen, dat we nergens over bezorgd behoeven te zijn, ook al doen hemel, aarde en hel het aantal toeschouwers toenemen. Onze publieke positie kan grote winst afwerpen, als we ertoe in staat worden gesteld om de vruchten des Geestes in ons leven te openbaren. Let erop, broeders, dat ge deze winst niet wegwerpt.

Wanneer we tot u zeggen, mijn geliefde broeders, dat ge acht moet geven op uw leven, dan bedoelen we: weest zelfs voorzichtig met de kleinigheden in uw leven. Vermijdt kleine schulden, slordigheid, roddelarij, het geven van bijnamen, kleinzielige twisten en al die andere kleine fouten, die de zalf met vliegen vult. De genotzucht, die de reputatie van velen heeft neergehaald, moet door ons niet geduld worden. De vertrouwelijkheden, die anderen onder verdenking hebben gebracht, moeten we kuis vermijden. De grofheden, die sommigen gehaat hebben gemaakt en de fatterigheid, die weer anderen in verachting heeft gebracht, moeten we van ons werpen. We kunnen het ons niet veroorloven grote risico's te lopen door kleine dingen. We moeten er zorg voor dragen, dat we handelen naar de regel: "Geen aanstoot gevend in enig ding, opdat de bediening niet gelasterd wordt."

Hiermee wordt niet bedoeld, dat we ons hebben te binden aan elke gril of mode van de samenleving, waarin we ons bewegen. Over het algemeen heb ik een afkeer van de onderlinge omgangsvormen en verfoei ik bekrompen manieren. Als ik dacht, dat het goed zou zijn een gebod van de etiquette te overtreden, dan zou ik dat ook met het grootste genoegen doen. Neen, we zijn mannen, geen slaven en we behoeven onze mannelijke vrijheid niet prijs

te geven om lakeien te worden van hen, die deftigheid en hoogmoedige overbeschaving beminnen. Maar wel moeten we, broeders, alles wat grenst aan de lomtheid, die verwant is aan de zonde, schuwen als een adder. We vinden wel de "vormen en manieren" van Chesterfield belachelijk, maar zeker niet het voorbeeld van Christus. Hij was nooit lomp, laag, onbeleefd of onkies.

Vergeet zelfs in uw ontspanning niet, dat u dominee bent. Wanneer de parade afgelopen is, bent u nog steeds officieren in het leger van Christus: gedraagt u dan als zodanig. Indien u reeds op de kleine dingen acht moet geven, hoe nauw moet u het dan wel nemen met de grote zaken van zedelijkheid, eerbaarheid en rechtschapenheid! Op dit punt mag een dominee niet falen. Zijn particuliere leven moet steeds in overeenstemming zijn met zijn ambtsbediening. Anders heeft hij spoedig zijn tijd gehad en hoe eerder hij zich terugtrekt, des te beter. Want de voortzetting van zijn ambtsbediening zal de zaak van God slechts smaad aandoen en hemzelf te gronde richten.

Broeders, de grenzen van een lezing zijn bereikt en we moeten voor ditmaal ophouden.

II. DE ROEPING TOT HET PREDIKAMBT

Ieder Christen, die daartoe bekwaam is, heeft het recht om het zaad van het Evangelie uit te strooien. Meer dan dat: hij heeft niet slechts het recht, maar het is zijn plicht, dit levenslang te doen, Openb. 22 : 17. De verbreiding van het Evangelie is toebetrouwd niet aan een enkele, maar aan al de discipelen van de Heere Jezus Christus. Naar de maat der genade, hem door de Heilige Geest geschonken, is ieder van hen verplicht in zijn tijd en generatie het Evangelie te brengen zowel aan de Kerk als onder ongelovigen. Dit geldt niet alleen voor de mannen, maar ook voor de vrouwen. De gelovigen, mannen zowel als vrouwen, zijn allen gehouden, wanneer ze door Gods genade daartoe bekwaamd worden, het uiterste te doen om de kennis van de Heere Jezus Christus te verbreiden. Onze dienst behoeft echter niet altijd de speciale vorm van prediking aan te nemen - in bepaalde gevallen moet het stellig niet, zoals bijvoorbeeld bij de vrouwen, aan wie de openbare onderwijzing uitdrukkelijk verboden is, 1 Tim. 2 : 12; 1 Cor. 14 : 34. Wanneer we de bekwaamheid tot prediken bezitten, behoren we die ook in praktijk te brengen.

Maar ik handel in deze lezing niet over een prediking zo nu en dan, of over een andere vorm van dienst, die alle heiligen gemeen is, doch over het ambts-werk in engere zin, dat zowel de prediking als de kerkregering omvat en dat de toewijding van iemands gehele leven aan geestelijk werk vereist. Het kan niet samengaan met enig werelds beroep en het verleent hem het recht zijn levensonderhoud te vorderen van de Kerk van God, daar hij al zijn tijd, kracht en inspanning geeft ten goede van hen, over wie hij gesteld is, 1 Cor. 9 : 11; 1 Tim. 5 : 18. Zo iemand wordt door Petrus toegesproken met de woorden: "Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover", 1 Petr. 5 : 2. Nu kunnen in een Kerk niet allen opzicht hebben of regeren - daar moeten er zijn, die geregeerd worden. We geloven, dat de Heilige Geest in de Kerk van God sommigen aanwijst om werkzaam te zijn als opzieners, terwijl anderen gewillig gemaakt worden om tot hun welzijn dat opzicht over zich te laten uitoefenen. Niet allen worden geroepen om te arbeiden in het Woord en de leer of om ouderling te zijn of het ambt van bisschop te bekleden. Ook mochten niet allen zulk werk zoeken, daar de vereiste gaven nergens aan allen worden beloofd. Slechts zij moeten zich aan zulk belangrijk werk wijden, die gelijk de apostelen gevoelen, dat zij die bediening ontvangen hebben, 2 Cor. 4 : 1. Niemand mag zich als onderherder in de schaapskooi indringen; hij moet zijn oog gevestigd houden op de opperste Herder en Zijn wenk en bevel afwachten. Iemand, die wil optreden als gezant van God, moet wacht-

ten op de roeping van boven. Als hij dat niet doet, maar overijld in het heilig ambt binnendringt, zal de Heere van hem en zijns gelijken zeggen: "Ziet Ik wil aan degenen, die valse dromen profeteren, spreekt de Heere, en vertellen die, en verleiden Mijn volk met hun leugen en met hun lichtvaardigheid; daar Ik hen niet gezonden, en hun niets bevolen heb, en zij dit volk gans geen nut doen, spreekt de Heere." Jer. 23 : 32.

Wanneer u het Oude Testament opslaat, zult u zien, dat de boodschappers van God onder de oude bedeling er zich op beroepen, dat ze een opdracht van de Heere hebben. Jesaja verhaalt ons, dat een van de Serafinen zijn lippen aanraakte met een gloeiende kool van het altaar en dat de stem van de Heere zei: "Wie zal Ik zenden en wie zal voor Ons henengaan?" Jes. 6 : 8. Toen zei de profeet: "Hier ben ik, zend mij." Hij ging niet op weg, voordat hij aldus door de Heere in het bijzonder was bezocht en bekwaamd tot zijn taak. "Hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden?" Deze woorden waren nog niet gesproken, maar hun ernstige betekenis werd goed begrepen. Jeremia verhaalt in zijn eerste hoofdstuk nauwkeurig zijn roeping. "Het woord des HEEREN dan geschiedde tot mij, zeggende: Eer Ik u in moeders buik formeerde, heb Ik u gekend en eer gij uit de baarmoeder voortkwaamt, heb Ik u geheiligd; Ik heb u den volken tot een profeet gesteld. Toen zei ik: Ach Heere HEERE! zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong. Maar de Heere zei tot mij: Zeg niet: ik ben jong; want overal waarhenen Ik u zenden zal, zult gij gaan, en alles, wat Ik u gebieden zal, zult gij spreken. Vrees niet voor hun aangezicht, want Ik ben met u, om u te redden, spreekt de Heere. En de Heere stak Zijn hand uit, en roerde mijn mond aan; en de Heere zei tot mij: Zie Ik geef Mijn woorden in uw mond. Zie, Ik stel u te dezen dage over de volken en over de koninkrijken, om uit te rukken, en af te breken, en te verderven en te verstoren; ook om te bouwen en te planten". Jer. 1 : 4-10. Verschillend naar zijn uitwendige vorm, maar met dezelfde bedoeling geschiedde de roeping van Ezechiël. Naar zijn eigen woorden luidt ze: "Daarna zei Hij tot mij: Mensenkind, eet, wat gij vinden zult; eet deze rol, en ga, spreek tot het huis Israëls. Toen opende ik mijn mond, en Hij gaf mij die rol te eten. En Hij zei tot mij: Mensenkind, geef uw buik te eten, en vul uw ingewand met deze rol, die Ik u geef. Toen at ik, en het was in mijn mond als honig, vanwege de zoetheid. En Hij zei tot mij: Mensenkind, ga henen, kom tot het huis Israëls en spreek tot hen met Mijn woorden." Ez. 3 : 1-4. Daniëls roeping tot profeet, ofschoon niet meegedeeld, wordt overvloedig bevestigd door de visioenen, die hem te beurt vielen en de bijzondere gunst, die hij bij God genoot, zowel in zijn persoonlijke overdenkingen als bij zijn openbare handelingen. Het is niet nodig, alle andere profeten na te gaan, want allen kwamen met

dezelfde betuiging: "alzo zegt de HEERE". In de tegenwoordige bedeling is het priesterschap aan alle heiligen gemeen. Maar te profeteren, of wat daarmee gelijk staat, nl. door de Heilige Geest bewogen te zijn om zichzelf geheel aan de verkondiging van het Evangelie te wijden, dat is metterdaad een gave en roeping van een naar verhouding slechts klein aantal. Ongetwijfeld behoren dezen even zeker van het rechtmatige van hun positie te zijn als de profeten dat waren. Hoe toch kunnen zij hun ambt rechtvaardigen, dan alleen door een soortgelijke roeping?

Laat niemand menen, dat zulk een roeping louter verbeelding is en dat in deze tijd niemand afgezonderd wordt tot het bijzondere werk om de Kerk te onderwijzen en opzicht over haar te oefenen, want zelfs de namen, die in het Nieuwe Testament aan de dienaars des Woords worden gegeven, sluiten een voorafgaande roeping tot hun arbeid in. De apostel zegt: "Wij zijn dus gezanten van Christus." Licht niet het wezen van het gezant-zijn in de aanstelling door de vorst, die wordt vertegenwoordigd? Een niet-gezonden gezant zou een bespotting zijn. Mensen, die zich uitgeven voor gezanten van Christus moeten er heilig van overtuigd zijn, dat de Heere hun het woord der verzoening heeft toevertrouwd, 2 Cor. 5 : 18, 19.

Als gezegd zou worden, dat dit beperkt blijft tot de apostelen, dan antwoord ik, dat de tweede brief aan de Corinthiërs niet alleen in Paulus' naam, maar ook in die van Timotheüs is geschreven en dus ook een ander ambt dan dat van apostel insluit. In de eerste brief aan de Corinthiërs lezen we: "Alzo houde ons een ieder mens, als dienaars van Christus en uitdelers der verborgenheden Gods (dat "ons" betekent hier Paulus en Sosthenes, 1 Cor. 1 : 1), 1 Cor. 4 : 1. Ongetwijfeld moet een beheerder zijn ambt ontvangen van een Meester. Hij kan geen beheerder zijn, louter omdat hij dat zélf verkiest te wezen, of omdat hij zo beschouwd wordt door anderen. Indien een van ons zichzelf zou opwerpen als rentmeester van de Markies van Westminster en diens bezit zou beginnen uit te delen, dan zou onze fout ons al heel spoedig op de meest overtuigende manier worden duidelijk gemaakt. Er moet een klare bevoegdheid zijn, alvorens iemand wettig een opziener, "een huisverzorger Gods" kan worden, Titus 1 : 7.

In de Openbaring duidt de naam Engel een boodschapper aan en hoe zullen mensen herauten van Christus worden, tenzij dan door verkiezing en aanstelling van Zijnentwege? Zou men eraan twifelen of de naam Engel wel sloeg op de ambtsdrager, dan zouden we het op prijs stellen, als werd aangetoond, dat het op iemand anders betrekking had. Aan wie anders in de Kerk zou de Geest schrijven dan aan haar vertegenwoordiger, dan aan iemand in een positie, die overeenkomt met die van de leidinggevende ouderling?

Titus werd gelast het bewijs van zijn ambtsbevoegdheid te leveren - er viel dus metterdaad iets te bewijzen. Sommigen zijn "een vat ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid", 2 Tim. 2 : 21. Aan de Meester kan niet de keuze ontzegd worden van het gereedschap, dat Hij gebruikt. Nog steeds wil Hij van sommige mensen zeggen, wat Hij eens zei van Saulus van Tarsen: "Deze is Mij een uitverkoren vat om Mijn Naam te dragen voor de heidenen", Hand. 9 : 15. Toen onze Heere ten hemel voer, heeft Hij de mensen gaven gegeven en het is opmerkelijk, dat deze gaven o.a. ook mensen waren, afgezonderd tot verschillende dienst: "En Dezelfe heeft gegeven sommigen tot apostelen en sommigen tot profeten en sommigen tot evangelisten en sommigen tot herders en leraars: Efeze 4:11. Daaruit wordt duidelijk, dat zekere personen, als vrucht van de hemelvaart van onze Heere, aan de Kerk als herders worden verleend. Ze worden door God gegeven en bijgevolg niet door zichzelf in hun ambt verheven. Broeders, ik hoop, dat u eens zult mogen spreken van de kudde, "waarover de Heilige Geest u tot opzieners gesteld heeft", Hand. 20 : 28, en bid, dat ieder van u met de apostel der heidenen zal kunnen zeggen, dat uw bediening niet is vanwege mensen, noch door een mens, maar dat u haar van de Heere hebt ontvangen, Gal. 1 : 1. Moge in u die oude belofte vervuld worden: "Ik zal hun herders naar Mijn hart geven", Jer. 3 : 15. "En Ik zal ulieden herders geven naar Mijn hart; die zullen u weiden met wetenschap en verstand.", Jer. 23 : 4. Moge de Heere Zelf in elk van u Zijn eigen toezegging gestand doen: "O Jeruzalem! Ik heb u wachters op uw muren besteld die geduriglijk al den dag en al den nacht niet zullen zwijgen", Jes. 62 : 6. Moge u uitspreken, wat waarde heeft, zonder vermete taal en zo als de mond van God zijn, Jer. 15 : 19. Moge de Heere door u de lieflijke reuk van de kennis van Jezus allerwege openbaren en u maken tot "een goede reuk van Christus, in degenen, die zalig worden, en in degenen, die verloren gaan", 2 Cor. 2 : 15. Bij het dragen van een kostbare schat in aarden vaten, moge de uitnemendheid der goddelijke kracht op u rusten, opdat ge zo God moogt verheerlijken en uzelf reinigen van het bloed van alle mensen. Evenals de Heere Jezus op de berg ging en tot Zich riep, die Hij wilde en hen toen uitzond om te prediken (Marc. 3 : 13), zo moge Hij ook u verkiezen en roepen om met Hem te spreken en u dan uit te zenden als Zijn verkoren knechten, tot een zegen voor Kerk en wereld.

Hoe kan een jonge man weten, of hij geroepen is of niet? Dat is een gewichtige vraag, die ik met de hoogste ernst wil behandelen. Geve God mij daarbij Zijn leiding. Dat honderden verdwaald en over een preekstoel gestruikeld zijn, het blijkt bedroevend duidelijk uit de onvruchtbare ambtsbedieningen en de vervallen kerken, die ons omringen. Het is een vreselijke ramp, als

iemand zijn roeping mist en voor de kerk, waaraan hij zich opdringt, brengt zijn fout een bezoeking mee van de ernstigste aard. Het is bijzonder pijnlijk te bedenken, dat zoveel mensen, in het bezit van hun verstand, zich vergissen in het doel van hun bestaan en jagen naar een oogmerk, tot de bereiking waarvan ze nooit werden gesteld. De auteur, die de volgende regels schreef, moet zeker het oog hebben gehad op veel kwalijk bezette preekstoelen:

"Gij wijzen, hebt ge ooit gehoord
van enig wezen, van wat soort,
van welke grootte, vorm of aard,
van vlieg tot olifant en paard,
dat als de mens zijn doelwit mist
en zo gestadig zich vergist?

Elk soort zoekt nut op eigen wijs,
zoekt vreugde, rust en goede spijs,
volgt eigen aard, merkwaardig goed,
waarbij hij zich voor dwaling hoedt;
de mens slechts, ondanks zijn beleid,
maakt fout op fout te allen tijd.

Neem slechts dit voorbeeld als bewijs:
Een os geeft nooit zijn boswei prijs
om te gaan vliegen, of in zee
te zwemmen, met de vissen mee.
't Is slechts de mens, die onvervaard
steeds handelt tegen eigen aard!"

Wanneer ik denk aan het bijkans onbegrensde kwaad, dat kan voortvloeden uit een misvatting ten aanzien van onze roeping tot het Christelijk pastoraat, dan voel ik me overrompeld door de vrees, dat een van ons laks zou zijn in het onderzoek van zijn credentiebrieven. Ik had liever, dat we te veel in twijfel stonden en te vaak een onderzoek instelden, dan dat we een sta-in-de-weg zouden worden. Er is geen gebrek aan veel nauwkeurige methoden, met behulp waarvan iemand zijn roeping tot het ambt kan toetsen, als hij het maar ernstig begeert te doen. Men mag het ambt beslist niet aanvaarden, voordat men zichzelf op dit punt nauwkeurig onderzocht heeft. Wanneer iemand van zijn persoonlijke redding zeker is, moet hij verder zijn roeping tot het ambt nagaan. Het eerste is een levenskwestie voor hem als Christen, het tweede is dat eveneens voor hem als herder. Wat een belijder is zonder

bekering, dat is een herder zonder roeping. In beide gevallen is er een naam en meer niet.

1. Het eerste kenteken van de hemelse roeping is een krachtig, alles in beslag nemend verlangen naar het werk. Voor een ware roeping tot het ambt moet er zijn een onweerstaanbare, overstelpende, smachtende en razende dorst om anderen te vertellen, wat God aan onze eigen ziel gedaan heeft. Ik zou het een soort *στοργή* (instinct) kunnen noemen, zoals vogels dat hebben voor het grootbrengen van hun jongen, als de tijd daarvoor gekomen is: de moeder-vogel zou eer sterven dan haar nest verlaten. Door iemand, die hem van nabij kende, werd van Alleine gezegd, dat "hij een onbegrensde en onverzagdigbare begeerte had om zielen te bekeren". Hij gaf de voorkeur aan het hulppredikerschap boven een functie aan de Universiteit, omdat hij "vervuld was met ongeduld om in rechtstreeks ambtelijk werk bezig te zijn. Aan iemand, die zijn oordeel vroeg, gaf een godgeleerde het zeer wijze advies: "Als u er wat aan doen kunt, word dan geen dominee!" Als een student in deze zaal ermee tevreden zou kunnen zijn om redacteur van een krant te wezen, of winkelier, boer, dokter, advocaat, kamerlid of koning, laat hem dan in 's hemels naam zijn gang gaan. Hij is niet de man, in wie de Geest van God in zijn volheid woont, want iemand, die zo met God vervuld is, zou elke bezigheid volkomen versmaden, behalve die waarnaar hij in het diepst van zijn ziel snakt. Indien u daarentegen zeggen moet, dat u voor alle schatten van de beide India's geen andere roeping zoudt kunnen en durven aanvaarden, omdat u daardoor buiten gelegenheid gesteld werd het Evangelie van Jezus Christus te prediken, wees er dan van overtuigd, dat u, als ook aan andere eisen voldaan is, de kenmerken bezit van het "apostelschap". We moeten gevoelen, dat het "wee u" over ons komt, als we het Evangelie niet prediken. Het Woord van God moet zijn als een vuur in onze beenderen, anders zullen we er ongelukkig mee zijn, als we het ambt op ons nemen, ongeschikt om de zelfverloochening, die ermee gepaard gaat, te betrachten en van weinig nut voor hen, in wier midden we arbeiden.

Ik spreek van zelfverloochening en terecht, want het werk van een echte herder is daar vol van en zonder liefde voor zijn roeping zal hij spoedig bezwijken. Hij zal het lastige werk opgeven of in ontevredenheid voortgaan, gedrukt door een verveling even vermoeiend als die van een blind paard in een molen. "Daar is troost in de kracht van de liefde; zij maakt dragelijk wat anders het hart zou breken". Omgord met de liefde, zult u onversaagd zijn. Ontbloot van die meer dan magische gordel, zult u wegwijnen in ellende. Deze begeerte naar het ambt dient weldoordacht te zijn. Ze moet geen plotselinge opwelling wezen, zonder overleg. Ze behoort te zijn het onweer-

staanbaar verlangen van ons hart in zijn beste ogenblikken, het voorwerp van ons ootmoedig streven, het onderwerp van onze vurigste gebeden. Ze moet ons bijblijven, wanneer verleidelijke aanbiedingen van rijkdom en gemak ermee in strijd komen, en ze moet ons vergezellen als een kalm, rustig besluit, nadat alles op zijn rechte waarde is geschat en de kosten nauwkeurig berekend zijn. Toen ik als kind bij mijn grootvader op het land leefde, zag ik eens een gezelschap jagers in hun rode jassen een vos door het veld achterna jagen. Ik vond het prachtig! Mijn jonge hart was opgetogen: ik had wel aan die vossenjacht over heg en sloot willen meedoen. 'k Heb altijd een aangeboren lust in dat soort dingen gevoeld. Wanneer men mij als kind vroeg, wat ik wilde worden, zei ik gewoonlijk, dat ik jager werd. Werkelijk een mooi beroep! Vele jonge mensen hebben van het dominee-zijn hetzelfde idee als ik had van het jager-zijn - een louter kinderlijk verlangen naar jas en hoornblazen, d.w.z. naar eer, achting, gemak en - zoals zij misschien dwaas genoeg zijn te denken - de rijkdom van het ambt. (Ze moeten wel domme schepse-len zijn, als zij weelde verwachten in verband met het ambt). De aantrekkelijkheid van het predikambt is voor zwakke geesten heel groot en daarom waarschuw ik alle jonge mensen ernstig, een gril niet te verwarren met inspiratie en kinderlijke voorliefde met een roeping van de Heilige Geest.

Denk er wel aan, dat de begeerte, waarvan ik heb gesproken, volkomen belangeloos moet zijn. Wanneer iemand bij ernstig zelfonderzoek voor zijn streven naar het ambt enig ander motief kan ontdekken dan de eer van God en het welzijn van zielen, dan kan hij er beter maar terstond van afzien, want de Heere verafschuwt het brengen van kopers en verkopers in zijn tempel. Eigenbaat, zelfs in de geringste graad, is als de vlieg in de zalfpot, die alles bederft.

Deze begeerte moet ons bijblijven als een hartstochtelijk verlangen, dat de toets van de beproeving verdraagt, een hunkeren, waaraan we ons onmogelijk kunnen onttrekken, hoezeer we het ook proberen. Een verlangen metterdaad, dat in de loop der jaren steeds in kracht toeneemt, totdat het wordt een reikhalzen, een smachten, een hongeren om het Woord te verkondigen. Deze krachtige begeerte is zo iets edels en schoons, dat ik altijd aarzel om een jonge man te ontmoedigen, van wie ik bemerk, dat ze in zijn hart gloeit, zelfs al heb ik mijn bedenkingen ten aanzien van zijn begaafdheid. Het kan, om later te noemen redenen, nodig zijn de vlam te doven, maar het moet altijd met tegenzin en wijsheid worden gedaan. Ik heb zulk een diep respect voor dit "vuur in de beenderen", dat ik terstond het ambt zou moeten neerleggen, als ik het zelf niet gevoelde. Als u die heilige gloed niet voelt, dan smeek ik u, terug te keren naar huis en God te dienen in uw eigen omgeving. Maar als de jeneverkolengloed van binnen brandt, blus hem dan niet uit, ten-

zij metterdaad andere overwegingen van groot belang u ervan overtuigen, dat uw begeerte geen vuur is van hemelse oorsprong.

2. In de tweede plaats moet met de ernstige begeerte om dominee te worden gepaard gaan de bekwaamheid om te leren en een zekere mate van andere hoedanigheden, die nodig zijn voor het openbaar leraarsambt. Om zijn roeping te kunnen bewijzen, moet iemand met goede uitslag daarnaar eerst een onderzoek instellen. Ik verg niet, dat iemand, als hij voor het eerst poogt te spreken, zo goed moet spreken als Robert Hall in zijn latere tijd. Indien hij niet slechter preekt dan Robert Hall dat de eerste keer deed, dan moet hij niet ongeschikt verklaard worden. U weet, dat Hall die eerste keer driemaal bleef steken en uitriep: "Als dit me niet nederig maakt, zal niets dat doen!" Sommigen van de uitnemendste redenaars waren in het begin heus niet de vaardigste sprekers. Zelfs Cicero had aanvankelijk met een zwakke stem en moeilijkheden in de uitspraak te kampen. Toch moet iemand niet menen, dat hij geroepen is om te spreken, voordat hij bewezen heeft te kunnen spreken. God heeft de behemoth zeker niet geschapen om te vliegen en als de leviathan zou verlangen met de leeuwerik op te stijgen, dan zou dit een dwaas streven blijken, omdat hij niet van vleugels is voorzien. Als iemand geroepen wordt om te prediken, dan zal hij begiftigd zijn met een zekere mate van wel-sprekendheid, die hij zal aankweken en ontwikkelen. Indien de gave om zich te uiten in het begin al niet aanwezig is, dan is het onwaarschijnlijk, dat ze ooit zal worden ontwikkeld.

Ik heb eens gehoord van een heer, die geweldig graag wilde preken en die daarop bij zijn dominee herhaaldelijk aandrang, totdat hij, na veelvuldige weigeringen, verlof bekam om een proefpreek te houden. Deze kans was het einde van zijn aandringen, want bij het opgeven van zijn tekst was hij alle gedachten kwijt op één na, die hij gevoelvol aldus onder woorden bracht: "Mijne broeders, als één van u denkt, dat preken gemakkelijk is, dan adviseer ik u hierheen te komen en u alle verwaandheid te laten ontnemen!" Als u de nodige bekwaamheid niet bezit, dan zal het onderzoek naar uw gaven u een eind op weg helpen om uw tekortkomingen aan het licht te brengen. Een beter middel weet ik niet. We moeten onszelf in dit opzicht eerlijk beproeven, anders kunnen we nooit zeker weten, of God ons geroepen heeft of niet. Bij die zelfbeproeving moeten we onszelf telkens afvragen, of we over het algemeen mogen hopen, dat we anderen met onze preken zullen stichten.

We moeten echter veel meer doen dan dit aan onze eigen consciëntie en beoordeling voorleggen, want we zijn maar armzalige rechters. Sommige broeders komen al heel gemakkelijk tot de ontdekking, dat ze zeer wonderlijk en goddelijk in hun voordrachten geholpen zijn. Wanneer ze er enige

grond voor hadden, zou ik hen hun heerlijke vrijmoedigheid en zelfbehagen kunnen benijden, want ik moet me helaas dikwijls bedroeven over mijn mislukkingen en tekortkomingen als spreker. We moeten niet te veel afgaan op ons eigen oordeel, maar wel kunnen we veel leren van tot oordelen bevoegde en geestelijk gezinde personen. Het is volstrekt geen algemeen bindende wet, maar toch in vele van onze landskerken een goede oude gewoonte, dat een jonge man, die dominee wil worden, eerst voor de gemeente moet preken. Het zal voor de jonge adspirant wel geen bijzonder aangename vuurproef en voor de gemeente in vele gevallen geen erg opbouwende oefening zijn, maar het kan een hoogst heilzame tucht blijken en iemand ervoor bewaren, dat hij later zijn daverende domheid openlijk ten toon spreidt¹⁾.

Een aanmerkelijk gewicht moet gehecht worden aan het oordeel van mannen en vrouwen, die dicht bij God leven. In de meeste gevallen zal hun uitspraak niet foutief zijn. Toch is een beroep op hen niet afdoende en onfeilbaar. Het moet beschouwd worden in verhouding tot de ontwikkeling en godsvrucht van hen, die geraadpleegd worden. Ik herinner me nog goed, hoe ernstig mij het preken afgeraden werd door een vrome, bejaarde dame. Haar mening trachtte ik oprecht en geduldig naar waarde te schatten, maar het oordeel van meer ervaren personen woog mij zwaarder. Jonge mensen, die nog onzeker zijn, zullen er goed aan doen, hun verstandigste vrienden mee te nemen, wanneer ze binnenkort in een kerk of dorpslokaal het Woord trachten te brengen. Ik heb bemerkt - en onze hooggeachte vriend, de heer Rogers, eveneens - dat u, heren studenten, in de beoordeling van elkaar zelden of nooit faalt. Bijna nooit heeft zich een geval voorgedaan, waarin het algemene oordeel van de gehele school over een broeder verkeerd is geweest. De mensen zijn niet zo onbekwaam om een oordeel over elkaar te vormen, als men soms wel veronderstelt. Als u elkaar ontmoet in de collegezaal, in gebeds-samenkomsten, in de omgang en bij verschillende godsdienstige verrichtingen, dan peilt u elkaar. Een wijs man zal dan ook niet spoedig de uitspraak van de school naast zich neerleggen.

Ik zou op dit punt niet volledig zijn, als ik er niet aan toevoegde, dat bekwaamheid om op te bouwen en geschiktheid om te onderwijzen zonder meer niet voldoende zijn. Er moeten nog andere talenten aanwezig zijn om van iemand een complete dominee te maken. Een gezond oordeel en degelijke ervaring moeten u onderrichten; vriendelijke manieren en liefdevolle gevoelens moeten u beheersen; vastberadenheid en moed moeten blijken; teerheid en medegevoel mogen niet ontbreken. Gaven om wel te regeren zijn evenzeer nodig als gaven om goed te leren. U moet bekwaam zijn om leiding

te geven, bereid om te verdragen en in staat om te volharden. U moet in genade een hoofd boven het volk uitsteken, bij machte om hun vader en raadsman te zijn. Lees zorgvuldig de eigenschappen van een opziener, opgesomd in 1 Tim. 3 : 2-7 en in Titus 1 : 6-9. Indien zulke genadegaven in u niet overvloedig aanwezig zijn, kunt u wellicht slagen als Evangelist, maar als dominee zult u niets betekenen.

3. Nadat iemand op de reeds besproken manier zijn gaven een weinig geoefend heeft, moet hij tot nader bewijs van zijn roeping erop letten, of het bekeeringswerk onder zijn prediking enigermate voortgang heeft. Als dit niet zo is, moet hij tot de conclusie komen, dat hij zich vergist heeft, en daarom zich op de meest geschikte manier terugtrekken. Het is niet te verwachten, dat we bij de eerste of zelfs de twintigste poging in het openbaar, reeds resultaten zullen zien. Iemand mag zelfs zijn hele leven de proef om te preken voortzetten, als hij zich daartoe geroepen voelt. Maar het komt mij voor, dat zijn opdracht om tot het ambt afgezonderd te zijn, niet verzegeld is, alvorens door zijn dienst zielen voor de kennis van Christus gewonnen zijn. Als arbeider moet hij werken, of hij vrucht ziet of niet, maar als dienaar des Woords kan hij niet zeker zijn van zijn roeping, voordat de resultaten blijken.

Hoe sprong mijn hart op van vreugde, toen ik het bericht van mijn eerste bekeerling vernam. Nooit kon ik tevreden zijn met een volle kerk en de vriendelijke uitlatingen van mijn vrienden. Ik verlangde te horen, dat harten waren gebroken en dat men tranen uit de ogen van boetelingen had zien vloeien. Hoezeer verheugde ik mij - als een, die een grote buit vond - over een arme arbeidersvrouw, die beleed, dat zij de schuld van de zonde gevoelde en dat zij onder mijn preek op een zondagmiddag de Zaligmaker had gevonden. Ik zie het huisje, waarin ze woonde, nog voor me en geloof me: het ziet er altijd zo aardig uit. Ik herinner me nog goed, dat ze in de Kerk werd opgenomen en ook, dat ze stierf en naar haar hemelse woning ging. Zij was het eerste, en, zoals ik u verzekeren kan, een metterdaad zeer kostbaar zegel op mijn ambtsbediening. Geen moeder was ooit gelukkiger bij de aanblik van haar eerstgeboren zoon. Toen had ik de Lofzang van Maria kunnen zingen, want mijn ziel maakte groot de Heere, omdat Hij had omgezien naar mijn lage staat en mij de grote eer had geschonken, een werk te doen, waarvoor alle geslachten mij zouden zalig spreken. Op zo hoge prijs stelde ik de bekering van één ziel.

Uw voorlopige arbeid moet reeds tot bekering leiden, voordat u kunt geloven, dat prediken uw levenswerk is. Denk aan de woorden van de Heere door de profeet Jeremia. Ze zijn op dit punt van grote betekenis en moeten alle predikers, die geen vrucht zien, verontrusten. "Ik heb de profeten niet gezonden, nochtans hebben zij gelopen; Ik heb tot hen niet gesproken, nochtans

¹⁾ In het oorspronkelijke volgt hier een verhaal over de intree van R. Hall, te Arnsby, dat ik heb weggelaten (Vert.).

hebben zij geprofeteerd. Maar zo zij in Mijn raad hadden gestaan, zo zouden zij Mijn volk Mijn woorden hebben doen horen, en zouden hen afgekeerd hebben van hun bozen weg en van de boosheid hunner handelingen", Jer. 23 : 21, 22. Het is me een wonder, hoe sommigen het volhouden jaar in jaar uit op hun gemak te preken, zonder bekeringen. Hebben zij met anderen geen erbarming en voor zichzelf geen besef van verantwoordelijkheid? Durven zij, door een lichtzinnige, verkeerde voorstelling van de goddelijke soevereiniteit, de schuld op hun Meester werpen? Of geloven zij, dat Paulus plant en Apollos begiet, en dat God géén wasdom geeft? Hun talenten, hun filosofie, hun welsprekendheid en zelfs hun rechtzinnigheid - het is al waardeloos zonder de tekenen, die er op volgen. Zijn zij, die geen mensen tot God brengen, van God gezonden? Profeten, wier woorden krachteloos zijn; zaaiers, van wie alle zaad verdort; vissers, die geen vis vangen; soldaten, die niemand verwonden - zijn dat mannen Gods? Het zou voorzeker beter zijn, vuilnisman of schoorsteenveger te wezen, dan in het ambt te staan als een volkomen onvruchtbare boom!

De geringste arbeid verschaft de mensheid nog enig voordeel, maar de ongelukkige, die een preekstoel bezet en nooit zijn God door bekeringen verheerlijkt, hij is een nietsnut, een schandvlek, een doorn in het oog, een misdadiger. Het zout, dat hij eet, is hij niet waard, veel minder zijn brood. Als hij in de bladen schrijft om zich te beklagen over zijn lage traktament, kon zijn geweten - als hij er een heeft - wel eens antwoorden: "Wat u nog hebt, is onverdiend!" Er kunnen dorre tijden zijn, ja, de magere jaren kunnen de vroegere vette jaren verteren, maar toch zal er over het geheel genomen, vrucht zijn, vrucht tot eer van God. Ondertussen zal de voorbijgaande onvruchtbaarheid de ziel met een onuitsprekelijke smart vervullen. Broeders, als de Heere u geen ijver voor de zielen geeft, houdt u dan bij leest of troffel, maar vermijdt de preekstoel, zo lief als u de vrede van uw hart en uw toekomstige zaligheid is.

4. Het is nodig met ons onderzoek nog een stap verder te gaan. De wil van de Heere ten aanzien van de herders is ook te kennen uit het biddend verkregen oordeel van Zijn Kerk. Het is een noodwendig bewijs van uw roeping, dat uw prediking aangenaam is voor het volk van God. Voor hen, die Hij roept om in Zijn naam te spreken, opent God gewoonlijk Zelf de deur. Ongeduld zou de deur open stoten of intrappen, maar het geloof wacht op de Heere, Die op het juiste moment een gelegenheid geeft. Wanneer die gelegenheid komt, dan komt voor ons ook de proef. Zodra we gaan preken zal onze geest door de vergadering beproefd worden. Wordt hij veroordeeld of wordt in het algemeen de gemeente niet gesticht, dan moeten we ongetwijfeld tot de con-

clusie komen, dat we niet van God zijn gezonden.

De merktekenen van een waar opziener zijn tot leiding van de Kerk in het Woord neergelegd. Indien de broeders, aan de hand van deze leiding, in ons de vereiste hoedanigheden niet zien en ons niet verkiezen tot het ambt, dan is het duidelijk genoeg, dat - hoezeer we op andere wijze het Evangelie kunnen brengen - het herdersambt toch niet voor ons bestemd is. Weliswaar zijn niet alle Kerken wijs en ook oordelen zij niet allen in de kracht van de Heilige Geest en doen velen het naar het vlees. Toch zou ik liever het oordeel aanvaarden van een gemeenschap van het volk des Heeren dan dat van mezelf, bij zulk een persoonlijke zaak als die van mijn eigen gaven en genade. In elk geval, of u het oordeel van de Kerk van waarde acht of niet, één ding is zeker: dat niemand van u dominee kan zijn zonder dat de gemeente er liefdevol in toestemt. Daarom zal dat voor u een praktische, zij het dan ook niet geheel correcte aanwijzing zijn.

Als u werkelijk van God geroepen bent, zult u niet lang behoeven te zwijgen. Even zeker als de man zijn tijd heeft, even zeker heeft ook het uur zijn man nodig. De Kerk van God heeft steeds dringend behoefte aan levende predikers. Een man is voor haar kostbaarder dan het goud van Ofir. Zij, die ambtsdragers zijn voor de vorm, hebben gebrek en lijden honger, maar de gezalfden des Heeren behoeven nooit zonder werk te zijn, want er zijn scherpe oren, die hen aan hun toespraak zullen kennen en bereide harten, die hen verwelkomen op de hun aangewezen plaats. Wees geschikt voor uw werk en u zult nooit zonder zijn. Loop niet overal rond om uzelf hier en daar aan te bieden voor de prediking. Wees meer bedacht op uw geschiktheid dan op een gelegenheid en wees ernstiger in uw wandel met God dan in wat dan ook. De schapen zullen de door God gezonden herder kennen, de deurwachter zal de schaapskooi voor u opendoen en de kudde zal naar uw stem horen.

Toen ik deze lezing voor het eerst hield, had ik nog niet de wondermooie brief van John Newton aan een vriend over dit onderwerp gelezen. Hij stemt zozeer met mijn eigen gedachten overeen, dat ik op gevaar van verdenking van plagiaat - dat ik in dit geval zeker niet pleeg - u die brief wil voorlezen. "Uw toestand doet me aan die van mezelf denken. Mijn eerste begeerten naar het ambt gingen vergezeld van grote onzekerheid en bezwaren. De verwarring van mijn geest werd vergroot door de verschillende en tegengestelde beoordelingen van mijn vrienden. Het advies, dat ik kan geven, is het resultaat van pijnlijke ervaring en oefening, waarom het wellicht niet onaanneemelijk voor u zal zijn. Ik bid onze genadige Heere, dat Hij het nuttig make. Ik werd, evenals u, lang in beslag genomen door de vraag, wat wel of niet een

rechte roeping was tot het ambt. Het lijkt mij nu een gemakkelijk op te lossen kwestie, maar voor u is het dat misschien niet, totdat de Heere het voor u in uw eigen toestand zal duidelijk maken. De gelegenheid ontbreekt me, om er veel van te zeggen. In het kort gaat het naar mijn gedachten hoofdzakelijk om drie dingen.

1. Een warme en ernstige begeerte om in deze dienst bezig te zijn. Ik houd het ervoor, dat de man, die eenmaal door de Geest van God tot dit werk wordt bewogen, als hij het bereiken kan, het zal verkiezen boven duizenden van goud en zilver. Ofschoon hij het belang en de moeilijkheid ervan bij tijden beangstigend beseft, vooral bij vergelijking met zijn eigen grote onbekwaamheid (want zeer zeker gaat een roeping als deze, zo ze werkelijk van God komt, gepaard met ootmoed en zelfvernedering), kan hij het toch niet opgeven. Ik houd het voor een goede regel om in dit opzicht na te gaan, of de begeerte om te preken het vurigst is bij onze levendigste en meest geestelijke gemoedsgesteldheid, wanneer we het diepst voor God in het stof gebogen liggen. Het is een goed teken als dat zo is. Maar indien iemand, zoals dat soms het geval is, wel zeer ijvert om een prediker voor anderen te wezen, terwijl hij maar weinig honger en dorst naar genade in zijn eigen ziel bespeurt, dan staat het te vrezen, dat zijn ijver eerder uit een beginsel van zelfzucht dan uit de Geest van God ontspringt.

2. Behalve deze hartstochtelijke begeerte en bereidvaardigheid om te spreken, moet er ter bestemder tijd ook voldoende bekwaamheid zijn wat gaven, kennis en manier van spreken betreft. Als de Heere een man uitzendt om anderen te onderwijzen, dan zal Hij hem voorzeker voorzien van de nodige middelen. Ik geloof, dat velen zich goed bedoeld op het predikambt gingen voorbereiden, die toch met zo te handelen, verder gingen dan waartoe ze tot dusver geroepen werden. Het voornaamste onderscheid tussen een dominee en een gewoon christen schijnt te bestaan in de ambtelijke gaven, die hem zijn verleend, niet voor hemzelf maar voor de stichting van anderen. Maar dan zeg ik, dat zij op de juiste tijd voor de dag moeten komen. Ze moeten niet plotseling worden verwacht, maar langzamerhand, door het gebruik van gepaste middelen. Ze zijn noodzakelijk voor de vervulling van het ambt, maar niet noodzakelijk als vereisten om onze begeerte ernaar te wettigen. Wat uw geval betreft: u bent jong en hebt de tijd nog voor u. Daarom behoeft u het u, dunkt mij, nog niet moeilijk te maken met te onderzoeken of u deze gaven reeds bezit. Het is voldoende als uw begeerte vaststaat en u, in de weg van gebed en ijver daarvoor, op de Heere wacht, daar u ze nog niet nodig hebt²⁾.

²⁾ Wij zouden aarzelen, om het precies zo te zeggen. De gaven moeten enigermate openbaar zijn voor de begeerte mag worden aangemoedigd. Toch stemmen we in de hoofdzaak met de heer Newton overeen.

3. Tenslotte blijkt de ware roeping hieruit, dat daarmee onder Gods voorzienigheid gepaard gaat - en dat door een reeks omstandigheden, die middelen, tijd en plaats aanwijzen - de mogelijkheid om metterdaad het werk aan te vangen. Voordat deze samenloop van omstandigheden zich voordoet, moet u niet verwachten, dat u in uw gemoed altijd vrij van aarzeling zult zijn. De voornaamste waarschuwing in dit opzicht is, dat men zich niet te haastig aan de eerste verschijnselen moet vastgrijpen. Als het de wil des Heeren is, u in Zijn dienst te stellen, dan heeft Hij reeds uw plaats en werk bepaald, en u zult het, hoewel u het nu nog niet weet, te zijner tijd wél weten. Ook al had u de talenten van een engel, u zou er niets goeds mee kunnen uitrusten, voordat zijn uur is gekomen en Hij u leidt naar de mensen, die Hij besloten heeft door middel van u te zegenen. Wanneer onze ijver brandt is het zeer moeilijk om onszelf binnen de grenzen van de voorzienigheid te houden. Een gevoel van de liefde van Christus in ons hart en een innig medelijden met arme zondaars zijn gereed om ons tot een te spoedig uitbreken aan te sporen, maar hij, die gelooft, haast niet. Ik verkeerde ongeveer vijf jaar in deze verlegenheid. Soms dacht ik dat ik moest preken, al was het maar op de straat. Ik leende het oor aan alles wat zulks aannemelijk maakte en aan veel, dat het niet deed. Maar de Heere omtuinde genadig en als het ware onmerkbaar mijn weg met doornen. Zo ik aan mezelf overgelaten was geweest, zou ik het anders voor mezelf onmogelijk gemaakt hebben zulk een nuttige positie te bekleden, als waarin het Hem behaagd heeft mij te stellen. Nu zie ik duidelijk in, dat ik - ofschoon mijn bedoeling, naar ik hoop, goed was - in de tijd, waarop ik er voor het eerst op uit wilde gaan, toch mezelf overschatte en niet dat geestelijk oordeel en die ervaring bezat, die voor zulk een grote taak vereist worden."

Hiermee zou ik kunnen volstaan, maar het gaat over hetzelfde onderwerp, als ik u nog enkele bijzonderheden verhaal van mijn ervaring in de omgang met adspiranten voor het predikambt. Ik heb voortdurend de plicht te vervullen, die rustte op Cromwells rechters van instructie. Ik heb me een mening te vormen over de vraag, of het raadzaam is zekere mensen behulpzaam te zijn in hun pogingen om dominee te worden. Dit is een hoogstverantwoordelijke plicht, die meer dan gewone zorg vereist. Natuurlijk matig ik mezelf niet een oordeel aan, of iemand in het ambt zal gesteld worden of niet. Mijn onderzoek beoogt louter een antwoord op de vraag, of dit instituut hem zal helpen of dat het hem aan zijn eigen hulpmiddelen zal overlaten.

Enige van onze vriendelijke burens beschuldigen ons ervan, dat we hier "een domineesfabriek" hebben, maar die aanklacht is helemaal niet waar. We hebben nooit gepoogd een dominee te maken en als we het probeerden, zouden we falen. We laten alleen zulken tot het College toe, die belijden, dat ze reeds

dominee zijn. Het zou dichter bij de waarheid zijn, als ze mij een dominees-afmaker noemden, want een aanmerkelijk aantal beginnelingen heeft van mij zijn ontslag gekregen en ik heb een volkomen gerust geweten bij de herinnering aan wat ik aldus heb gedaan. Het is me altijd een zware taak geweest om een hoopvolle jonge broeder te ontmoedigen, wanneer hij toelating tot het College verzocht. Mijn hart was immer tot mildheid geneigd, maar mijn plicht tegenover de Kerken dwong mij tot een scherp onderscheidend oordeel. Wanneer ik, na de kandidaat aangehoord, zijn getuigschriften gelezen en zijn antwoorden beluisterd te hebben, de overtuiging gevoelde, dat de Heere hem niet had geroepen, dan was ik verplicht hem dat te zeggen.

Enige gevallen zijn vooral typerend. Er melden zich jonge broeders aan, die ernstig begeren het predikambt te vervullen, maar het is verdrietig duidelijk, dat een eerezuchtig verlangen om voor de mensen te schitteren hun voornaamste drijfveer is. Vanuit een algemeen gezichtspunt moeten deze mannen om hun streven geprezen worden, maar nooit mag een preekstoel de ladder zijn, waarlangs hun eerezucht moet opklimmen. Hadden zulke mannen in het leger dienst genomen, ze zouden niet tevreden zijn geweest, voordat ze het eerste gelid hadden bereikt, want ze zijn vast besloten naar voren te dringen - alles tot hiertoe zeer prijzenswaardig en betamelijk. Maar ze zijn op de gedachte gekomen, dat zij zich door aanvaarding van het predikambt grotelijks zouden onderscheiden. Ze hebben het ontluiken van het genie gevoeld en zichzelf als groter dan gewone mensen beschouwd en daarom hebben ze het predikambt gezien als een platform, waarop ze hun vermeende bekwaamheden ten toon kunnen spreiden. Wanneer dit duidelijk werd, gevoelde ik me verplicht de man verlot te geven "to gang his ain gate", zoals de Schotten zeggen, daar ik geloofde, dat zulke geesten altijd mislukken, als ze in de dienst des Heeren treden. Naar ik meen, hebben we niets om ons op te beroemen en zo we het al zouden hebben, dan zou de preekstoel de slechtste plaats zijn om dat uit te stallen, want daar worden we dagelijks tot het besef gebracht, dat we onbetekenend en nietswaardig zijn.

Mensen, die na hun bekering blijk gegeven hebben van grote geestelijke zwakheid en die er gemakkelijk toe gebracht worden om vreemde leringen te omhelzen of in slecht gezelschap en grove zonden te vervallen, kan ik nooit van harte aanmoedigen om het ambt te aanvaarden, wat ze ook mogen beloven. Als ze waarlijk boetvaardig zijn, laten ze zich dan in de achterhoede houden. Wankel als ze zijn, zullen ze nooit uitmunten.

Ook hen, die niet tegen een stootje kunnen, maar van het glacé-handschoenengilde zijn, verwijs ik ergens anders heen. We hebben soldaten nodig, geen fatten; ernstige werkers, geen nette leeglopers. Mannen, die tot op het

moment van hun aanmelding aan het Instituut niets hebben gepresteerd, vernemen de boodschap dat zij eerst hun sporen moeten verdienen, voordat ze in het openbaar tot ridder geslagen worden. Zij, die de zielen liefhebben, wachten niet totdat ze gevormd zijn - ze dienen hun Heere terstond.

Bij mij melden zich sommige goede mannen, die zich onderscheiden door een buitengewone en krachtige ijver, maar ook door een klaarblijkelijk gebrek aan verstand. Broeders, die steeds maar doorpraten over niets - die de Bijbel van het begin tot het einde lezen, maar er niets uithalen. Ernstig zijn ze, vreselijk ernstig, het zijn bergen, in zeer zware arbeid, maar die niets baren, zelfs niet de ridiculus mus (belachelijke muis). Er lopen ijveraars rond, die niet in staat zijn om vijf samenhangende gedachten te vormen of onder woorden te brengen, wier begaafdheid hoogst beperkt en wier verwaandheid hoogst extensief is. Ze kunnen hameren, schreeuwen, bulderen, razen en tieren, maar al dat lawaai ontstaat door de holheid van de trommel. Ik ben van gedachte, dat deze broeders even ver komen zonder als met opleiding. Daarom heb ik gewoonlijk hun aanvraag om toelating afgewezen.

Een andere buitengewoon grote groep zoekt de kansel zonder zelf te weten waarom. Ze kunnen niet onderwijzen, willen niet leren en moeten toch dominee zijn. Evenals de man, die op de Parnassus had geslapen en zich daarna steeds verbeeldde dichter te zijn, zo zijn zij onbeschaamd genoeg geweest om eens een preek aan een gehoor op te dringen en nu willen ze niets anders meer doen dan preken. Ze doen zo haastig afstand van het kleermaken, dat ze in de kerk, waarvan ze lid zijn, een scheur zouden trekken om hun doel te bereiken. Ze hebben een afkeer van de toonbank en begeren een kansel. Ze zijn weegschaal en gewichten moe en moeten noodzakelijk hun krachten beproeven aan de balans van het heiligdom. Gelijk de woedende golven van de zee schuimen zulke mensen gewoonlijk hun eigen schande op en we zijn gelukkig, als we afscheid van hen nemen.

Lichamelijke zwakheid kan evenzeer twijfel wekken aan de roeping van soms uitnemende mannen. Ik zou niet, als Eusthenes, de mensen naar hun gelaatstreken willen beoordelen, maar hun algemene lichaamstoestand is toch geen onbetekenende maatstaf. Een nauwe borstkas is geen aanwijzing, dat iemand geschikt is voor openbare prediking. U moogt het vreemd achten, maar toch gevoel ik me er zeer wel van verzekerd, dat de alwijze Schepper een man met een vernauwde borst, zonder ruimte tussen zijn schouders, niet bestemde voor een bestendig preken. Indien Hij met hem had voorgehad, dat hij veel moest spreken, dan zou Hij hem een behoorlijk ruime borst gegeven hebben, voldoende om een redelijk krachtig geluid voort te brengen. Wanneer de Heere wil, dat een schepsel snel loopt, dan

geeft Hij het lenige benen en als Hij wil, dat een ander schepsel zal spreken, dan geeft Hij het daartoe geschikte longen. Een broeder, die midden in een zin ophouden moet en zijn luchtpomp in werking stellen, moet zich afvragen, of hij niet beter geschikt is voor ander werk. Een man, die ternaauwer nood zonder moeite een zin ten einde kan brengen, kan moeilijk aangesteld worden om "luidkeels te roepen en niet in te houden". Er kunnen uitzonderingen zijn, maar is de algemene regel daarom niet van gewicht? Broeders met een spraakgebrek en een onduidelijke uitspraak worden in de regel niet geroepen om het Evangelie te prediken. Hetzelfde geldt voor broeders, die geen of een gebrekkig verhemelte hebben.

Korte tijd geleden meldde zich een jonge man, die met zijn kaak een soort van draaiende beweging maakte, benauwend om aan te zien. Zijn dominee beval hem aan als een zeer vrome jonge man, die het middel was geweest om sommigen tot Christus te brengen. Hij sprak de hoop uit, dat ik hem zou aannemen, maar ik kon de juistheid daarvan niet inzien. Indien al het goud van Tarsis mijn beloning zou geweest zijn, zou ik, terwijl hij preekte, niet zonder lachen naar hem hebben kunnen kijken. En naar alle waarschijnlijkheid zouden negen van de tien, die hem hoorden, daartoe nog eerder komen. Een man met een dikke tong, die zijn mond opvulde en een onduidelijke uitspraak veroorzaakte; iemand zonder tanden; iemand, die stotterde; iemand, die niet het gehele alfabet kon uitspreken - ik heb ze moeten afwijzen op grond van het feit, dat God hun niet die lichamelijke eigenschappen had gegeven, die, zoals het gebedenboek dat zegt, "over het algemeen noodzakelijk" zijn.

Eén broeder heb ik aangetroffen - wat zeg ik, één? - ik heb tien, twintig, honderd broeders ontmoet, die beweerden er zeker, volkomen zeker van te zijn, dat zij geroepen werden tot het ambt - ze waren er geheel zeker van, omdat zij in elk ander beroep mislukt waren. Hier volgt een voorbeeld.

"Mijnheer, ik was op een advocatenkantoor, maar ik kon dat opgesloten-zitten niet verdragen en me maar niet thuis voelen in wettenstudie. De Voorzienigheid versperde me de weg, want ik raakte mijn betrekking kwijt."

"En wat ging u toen doen?"

"Wel, mijnheer, ik werd genoodzaakt, een kruidenierswinkel te beginnen."

"En gelukte dat?"

"Ik denk niet, mijnheer, dat ik ooit voor de handel bestemd was en de Heere scheen daar mijn weg geheel af te sluiten, want ik ging failliet en geraakte in grote moeilijkheden. Nadien heb ik een agentschap van een levensverzekering gehad en geprobeerd een school op te richten en ook nog thee verkocht. Maar mijn pad is versperd en iets in mijn binnenste doet me gevoelen, dat ik dominee behoor te worden."

Gewoonlijk is dan mijn antwoord: "Juist, u is mislukt in al het andere en daarom denkt u, dat de Heere u bijzondere gaven gegeven heeft voor Zijn dienst. Maar ik vrees, dat u hebt vergeten, dat het ambt de allerbeste mannen nodig heeft en niet hen, die niets anders kunnen." Iemand, die als prediker slaagt, zal het waarschijnlijk even goed doen als winkelier, advocaat of iets anders. Een werkelijk volwaardige dominee zou in alles uitmunten. Er is nauwelijks iets onmogelijk voor iemand, die gedurende jaren een gemeente bij elkaar kan houden en het middel voor haar opbouw is gedurende honderden opeenvolgende rustdagen. Hij moet bijzondere talenten bezitten en in geen geval een dwaas of nietsnut zijn. Jezus Christus is de besten waard om Zijn kruis te prediken en geen leeghoofden en stumpers.

Een jeugdig heer, met wiens tegenwoordigheid ik eens vereerd werd, heeft in mijn geest de beeltenis van zijn voortreffelijke persoonlijkheid achtergelaten. Zijn gezicht zag er uit als het titelblad van een boek vol verwaandheid en bedrog. Hij stuurde me op een zondagmorgen in de consistoriekamer de boodschap, dat hij me onmiddellijk spreken moest. Vrijpostig kwam hij binnen en toen hij voor me stond, zei hij: "Mijnheer, ik zou graag tot uw College toegelaten worden en liefst terstond."

"Mijnheer", zei ik, "ik ben bang, dat we op het ogenblik geen plaats voor u hebben, maar uw geval zal overwogen worden." "Maar het is met mij een zeer bijzonder geval, mijnheer; een aanmelding als de mijne zult u waarschijnlijk nimmer tevoren hebben ontvangen." "Heel goed, we zullen zien. De secretaris zal u een aanmeldingsformulier geven en u kunt me maandag bezoeken." 's Maandags kwam hij, met de formulieren bij zich, die hij op een hoogst merkwaardige wijze had beantwoord. Wat de boeken aangaat, beweerde hij, dat hij alle oude en nieuwe literatuur gelezen had. Na een lange lijst opgesomd te hebben, voegde hij eraan toe: "Dit is maar een keuze, ik ben op elk gebied zeer belezen." Met betrekking tot zijn prediking kon hij de beste getuigschriften overleggen, maar hij dacht, dat deze nauwelijks nodig zouden zijn, daar een persoonlijk onderzoek me terstond van zijn bekwaamheid zou overtuigen. Zijn verrassing was groot, toen ik zei: "Mijnheer, ik ben verplicht u te zeggen, dat ik u niet kan aannemen." "Waarom niet, mijnheer?" "Ik zal het u ronduit zeggen. U is zo vreselijk knap, dat ik u niet kan beledigen door u toe te laten tot ons College, waar we alleen maar gewone mensen hebben. De president, de leraren en de studenten zijn allen mensen met middelmatige kundigheden en u zoudt zich te veel moeten verlagen door bij ons te komen." Hij keek me ernstig aan en zie op deftige toon: "Bedoelt u te zeggen, dat mij de toelating tot uw College geweigerd wordt, omdat ik een buitengewoon genie ben en in mezelf een reuzengeest heb aangekweekt, zoals zelden wordt gezien?" "Ja", antwoordde ik, zo kalm als ik kon bij de waarneming

van het overweldigend ontzag, dat zijn genie me inboezemde, "precies om die reden." "Dan, mijnheer, behoort u me toch toe te staan een proef te geven van mijn preekgaben. Kies voor mij een willekeurige tekst, of geef een onderwerp op, wat u maar wilt, en ik zal er hier in deze zelfde kamer over preken of spreken zonder er vooraf over na te denken en u zult erover versteld staan." "Neen, dank u, ik doe liever niet de moeite om naar u te luisteren." "Moeite, mijnheer? - Ik verzeker u, dat het voor u het grootst mogelijke genoegen zou zijn." Ik zei, dat dit best mogelijk was, maar dat ik me dat grote voorrecht onwaardig keurde en zo nam ik afscheid. De heer was me in die tijd onbekend, maar hij stond nadien bij de politie bekend als een wat al te knappe jongen.

We hebben nu en dan aanmeldingen ontvangen, waarover u misschien verbaasd zou staan, van personen, die klaarblijkelijk welsprekend waren en die op alle vragen een zeer goed antwoord gaven, behalve op die naar hun opvattingen over de leer. Daarop kregen we herhaaldelijk dit antwoord: "De heer 'die en die' is bereid de leer van het College te aanvaarden, welke die ook mag zijn!" In al zulke gevallen wordt de toelating nooit overwogen, maar terstond geweigerd. Ik maak hier melding van, omdat het onze overtuiging illustreert, dat mensen, die geen kennis en geen beslist geloof hebben, niet tot het ambt worden geroepen. Wanneer jonge mensen zeggen, dat ze theologisch nog geen overtuiging hebben, dan behoren zij terug te gaan naar de zondagschool, totdat ze zulk een overtuiging wel hebben. Want het schijnt me volmaakt monsterachtig, dat iemand een College binnensluipt onder voorgeven, dat hij zijn geest openstelt voor elke vorm van waarheid en dat hij bij uitstek ontvankelijk is, maar die niet weet, of God uit genade verkiest en of Hij Zijn volk ten einde toe liefheeft. "Geen nieuwelings", zegt de apostel. Toch is een man, die nog niet tot overtuiging gekomen is op punten als deze, duidelijk en in bijzondere zin "een nieuwelings", die naar de catechisatie verwezen behoort te worden, totdat hij de eerste waarheden van het Evangelie heeft geleerd.

Tenslotte, heren, zullen we onze roeping hebben aan te tonen door het praktische bewijs van onze ambtsbediening in het latere leven. We zullen het betreuren, als we onze loopbaan beginnen zonder een behoorlijk onderzoek. Want als we dat doen, zullen we er met schande afstand van moeten doen. Over het algemeen is ervaring de zekerste toetssteen en als God ons van jaar tot jaar schraagt en ons zijn zegen geeft, behoeven we op geen andere manier onze roeping te beproeven. Onze zedelijke en geestelijke geschiktheid zal door de arbeid van ons ambt op de proef worden gesteld en dit is de betrouwbaarste van alle proeven.

In een gesprek hoorde ik eens iemand over een methode, toegepast door Matthew Wilks, bij het onderzoek van een jonge man, die zendeling wilde worden. De strekking van dat onderzoek komt wel niet met mijn smaak, maar toch zeker - zij het al niet in details - met mijn opvatting overeen. De jonge man begeerde voor het Londens Zendingsgenootschap als zendeling naar India te gaan. De heer Wilks werd aangewezen om zijn geschiktheid voor zulk een taak te onderzoeken. Hij verzocht de jonge man per brief, om hem de volgende morgen om zes uur te bezoeken. De broeder woonde op verscheiden mijlen afstand, maar hij was punctueel om zes uur present. De heer Wilks trad echter pas uren later de kamer binnen. Verwonderd, maar geduldig zat de broeder te wachten. Eindelijk kwam de heer Wilks, die met zijn gewone neus-stem de jonge man als volgt aansprak: "Zo, jonge man, wil je zendeling worden?" "Ja, mijnheer." "Heb je de Heere Jezus lief?" "Ja, mijnheer, ik hoop het." "En heb je enig onderwijs genoten?" "Ja, mijnheer, een beetje." "Welnu, we zullen eens een proef nemen: kun je 'kat' spellen?" De jonge man keek vreemd op en wist nauwelijks, hoe hij zulk een belachelijke vraag zou beantwoorden. Innerlijk weifelde hij blijkbaar tussen verontwaardiging en onderwerping, maar na een ogenblik antwoordde hij rustig: "k, a, t, kat." "Heel goed", zei de heer Wilks, "kun je nu 'hond' spellen?" Onze jeugdige martelaar aarzelde, maar de heer Wilks zei ijskoud: "O, wees maar niet verlegen, je hebt het andere woord zo goed gespeld, dat ik zou denken, dat je ook dit wel kunt spellen. De opgave is wel moeilijk, maar toch niet zo zwaar, dat je haar niet zonder te blozen zou kunnen oplossen." De jonge Job antwoordde: "h, o, n, d, hond." "Dat is in orde, ik zie, dat je wel kunt spellen. Nu nog wat rekenkunde: hoeveel is tweemaal twee?" Het is een wonder dat de heer Wilks niet "tweemaal twee" op zijn rug uitgeteld kreeg. De jonge man gaf echter het juiste antwoord en kon gaan. Matthew Wilks zei op de comitévergadering: "Ik beveel die jonge man van harte aan. Ik heb zijn getuigschriften en karakter behoorlijk onderzocht en hem bovendien aan een zeldzame persoonlijke proef onderworpen, die weinigen zouden doorstaan. Ik stelde zijn zelfverloochening op de proef: hij stond 's morgens vroeg op. Ik stelde zijn temperament en nederigheid op de proef: hij kan 'kat' en 'hond' spellen en hij kan vertellen dat tweemaal twee vier is. Hij zal het als zendeling uitstekend doen."

Welnu, wat de oude heer aldus op een bijzonder smakeloze manier deed, dat moeten wij met gepastheid bij onszelf doen. We moeten nagaan, of we een dreigende blik, afmatting, smaad, bespotting en ontbering kunnen verdragen en of we ertegen kunnen, dat we als "aller voetveeg" en als niets behandeld worden om Christus' wil. Als we dit alles kunnen verdragen, hebben we enige blijken, die het bezit aantonen van de zeldzame eigenschappen, die gevon-

den moeten worden in een oprecht dienstknecht van de Heere Jezus Christus. Ik vraag me ernstig af, of sommigen van ons, als ze in volle zee zijn, hun vaartuigen zo zeewaardig zullen bevinden, als ze menen, dat ze zijn. O, mijn broeders, maakt er ernstig werk van, terwijl u nog in deze veilige haven zijt en werkt vlijtig om uzelf voor te bereiden op uw hoge roeping. U zult beproevingen genoeg tegenkomen en wee u, zo u niet voorttrekt, van het hoofd tot de voeten gewapend met deugdelijke wapenen. U zult hebben te lopen met de paarden, laten dan de voetgangers u in uw voorbereidende studies niet moe maken. De duivel gaat rond en velen zijn met hem. Beproeft uzelf en moge de Heere u voorbereiden op de smeltkroes en de vuurproef, die u ongetwijfeld wachten. Uw beproeving moge niet in alle opzichten zo zwaar zijn als die van Paulus en zijn metgezellen, maar op een soortgelijke proef moet u voorbereid zijn. Laat ik u zijn gedenkwaardige woorden voorlezen en u smeken om, terwijl u ze hoort, te bidden, dat de Heilige Geest u moge sterken tot alles wat voor u ligt.

"Wij geven geen aanstoot in enig ding, opdat de bediening niet gelasterd worde. Maar wij, als dienaars van God maken onszelf in alles aangenaam, in vele verdraagzaamheid, in verdrukkingen, in noden, in benauwdheden, in slagen, in gevangenissen, in beroerten, in arbeid, in waken, in vasten, in reinheid, in kennis, in lankmoedigheid, in goedertierenheid, in de Heilige Geest, in ongeveinsde liefde, in het woord der waarheid, in de kracht van God, door de wapenen der gerechtigheid aan de rechter- en aan de linkerzijde; door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; als verleiders en nochtans waarachtigen; als onbekenden en nochtans bekend; als stervenden, en ziet, wij leven; als getuchtigd en niet gedood; als droevig zijnde doch altijd blijde; als arm doch velen rijk makende; als niets hebbende en nochtans alles bezittende.", 2 Cor. 6 : 3-10.

III. HET PERSOONLIJK GEBED VAN DE PREDIKER

Natuurlijk onderscheidt een prediker zich boven alle anderen als een man des gebeds. Hij bidt als een gewoon christen, anders zou hij een hui-chelaar zijn. Hij bidt méér dan gewone christenen, anders zou hij onbekwaam zijn voor het ambt, dat hij heeft aanvaard. "Het zou volmaakt monsterachtig zijn", zegt Bernard, "de hoogste in het ambt en de laagste van ziel, de eerste in rang en de laatste in levenswandel te wezen." De hoge verantwoordelijkheid van de predikant werpt een stralenkrans over al zijn verhoudingen en als hij trouw is aan zijn Meester onderscheidt hij zich vooral door zijn gebedsleven. Als burger bidt hij voor zijn land en als buurman gedenkt hij in zijn smeking hen, die in zijn omgeving wonen. Hij bidt als man en vader en tracht zijn huiselijke godsdienst tot een voorbeeld voor zijn gemeente te maken. Zou het vuur op het altaar van God ergens anders al laag branden, in het huis van de verkoren dienaar des Heeren wordt er goed naar omgezien - want hij draagt er zorg voor, dat het morgen- en avondoffer zijn woning heiligt. Doch er zijn enkele van zijn gebeden, die met zijn ambt in betrekking staan en de opzet van deze lezingen brengt er ons toe, daarover het meeste te zeggen. Hij bidt vooral als dienaar des Woords en meer dan in andere opzichten nadert hij als zodanig tot God.

Ik neem aan, dat hij als dienaar des Woords bidt zonder ophouden. Wanneer zijn geest zich op zijn werk richt - hij zij er al of niet in bezig - dan uit hij een smeking, waarbij hij zijn heilige begeerten als welgerichte pijlen ten hemel opzendt. Hij verricht wel niet altijd de gebedshandeling, maar wel leeft hij in de sfeer van het gebed. Indien hij met zijn hart bij zijn werk is, kan hij niet eten of drinken, geen ontspanning zoeken, niet naar bed gaan of opstaan, zonder steeds een brandende begeerte, een vurig verlangen en een kinderlijke afhankelijkheid met betrekking tot God te gevoelen. Zo is hij in de een of andere vorm voortdurend in gebed. Indien er onder de hemel enig mens is, die genoodzaakt wordt het voorschrift: "Bid zonder ophouden" te volgen, dan is dat zeker de christenprediker. Hij heeft eigenaardige aanvechtingen, bijzondere beproevingen, buitengewone moeilijkheden en merkwaardige verplichtingen. Hij staat in een ontzagwekkende verhouding tot God en heeft met de mensen in hun verborgen belangen te maken. Daarom heeft hij meer genade nodig dan gewone mensen en omdat hij dat weet, wordt hij er voortdurend toe gebracht, tot de Sterke te roepen om kracht en te zeggen: "Ik hef mijn ogen op naar de bergen: vanwaar zal mijn hulp komen?"

Alleine schreef eens aan een goede vriend: "Hoewel ik gemakkelijk van